

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 28.

V Ljubljani, dne 9. Julija 1908.

Leto XXI.

Zavarovanje za starost in kmečki delavci.

Zavarovanje za starost se vedno bolj bliža svojemu uresničenju. Da morajo biti zavarovani tudi kmečki posli in delavci, o tem so vsi edini. Treba se je pa že naprej pripraviti in premisliti, kako naj se nove razmere uporabijo kmetu v prid. Ne smemo namreč prezreti, da bo zavarovanje za starost gospodarske razmere silno predrugačilo in v marsičem izpremenilo sedanje misli. Skrb za reveže takorekoč popolnoma odpade; samo pohabljeni, ki so že izza mlada za delo nezmožni, in pa lenuhi in postopači, ki sploh delati ne marajo, bodo navezani na javno podporo. Za delo nezmožni pohabljeni bodo potem lažje dobili preskrbnino v hišnih ali vsaj razne hir. ustanove, ker jih bo mnogo manj, ki se bodo potezali za to, nego jih je dandanes. Ker bo država pri spevala vsako leto znaten znesek (sedaj pravijo 60 K) vsakemu, kdor bo prišel v tista leta, da bo vlekkel zavarovalnino, zato bo pa tudi morala z večjo silo nego doslej leno postopache prijemati in jih postaviti tja, kamor spadajo, namreč v prisilne delavnice. Že iz tega vidimo, kakšnega pomena bo zavarovanje za starost.

Se nekaj važnega! Med kmečkim ljudstvom se je dozdej silno mnogokrat slišalo, da je za kmeta velika škoda, če se dovoljuje zakon ljudem, ki se ženijo samo na roke. Na starost padejo taki ljudje in njihovih potomci občini na hrbet; tako smo večkrat slišali. Zato so se ponavljale po vseh deželah zahteve, naj se prepove takim osebam zakonska zveza. Že zdaj so razmere pokazale, da take zahteve ne nosijo nobenega dobička. Če se prav ženijo ljudje samo na roke, je vendar na kmetih

vedno večje pomanjkanje delavnih rok. Odslej bo pa skrb, da bi se množili nemanjki, popolnoma brez podlage. Kdorkoli bo hotel delati, bo preskrbljen, in za starost leta, ko mu opešajo moči, mu bo zagotovljena preskrbnina. Zato smemo trditi, da se bo število družin, ki bodo v kmečkem delu iskale življenja, neprimerno pomnožilo. Kako je zdaj, prav dobro vemo. Dekle in hlapci so seveda samo samski. Kmečki delavci so seveda tudi samo samski in samice, ki jih burja življenja slučajno ni zanesla iz domačega kraja v mesto ali čez morje v daljno tujino. Takih ljudi, ki bi se možili in ženili s tem namenom, da bodo na kmetih delali, je silno malo; tako malo, da ni vredno govoriti o njih. Zavarovanje za starost bo v tem oziru napravilo velike izpremembe. Zagotovljen v družinskem obstoju za vsak slučaj bo marsikdo rajše ostal med domačini ljudmi, v ljubem rodnem kraju, nego da bi si vrezal potno palico in iskal v tujini negotovega kruha.

Da se bo pa to prav razvilo, je treba pred vsem dveh stvari, ki se jih morajo seveda s sodelovanjem ljudstva temeljito lotiti državni in deželni poslanci. Ne sme biti zadnjikrat, da govorimo v »Domoljubu« o tej stvari. Zato opozarjamo danes samo splošno na to, kar se nam zdi pred vsem potrebno:

1. Skrb, da se povzdignejo, razširijo in utrdijo domače obrti, kjer so, in da se vpeljejo primerne nove, kjer jih je še ni. Kmečko delo ni enakomerno razdeljeno. V nekaterih letnih časih mora vse na noge; po zimi na primer, ko počiva delo na polju, pa za delavca tudi ni dela in za služka; zlasti za ženske ne, odkar je preja ponehala. Tukaj prinaša domača obrt primerno nadomestilo: čipkarstvo, pletarstvo, izdelovanje razne posode, sitarstvo, lončarstvo, slamnkarstvo in druge vrste, ki jih že imamo, ali ki jih lahko na novo

uvvedemo, more odpreti bogatih studentov pridnim rokam. Ne pozabimo, da so naše dežele blizu morja, in da se železniške zveze vedno bolj izpopolnjujejo. Kraji, kjer pred 20 leti še nihče niti na pošto zvezo ni mislil, že danes snujejo načrte o žel. zvezah. Zmislil za dobre ceste vedno bolj napreduje. S tem se lajša promet; vse se lahko boljše in dražje proda. Zadrugištvo je razvija; denar se lahko in po ceni dobi; zadruga krepko pomaga tudi pri prodaji. Do konca julija let. leta, torej v šestih mesecih, je imela »Gospodarska Zveza« sedem milijonov kron prometa. To ni šala. Pripominjamo, da imajo obrtne zadruga (v Kropi, Št. Vidu, Mengšu, Stražišču, Črešnjici), ki same trgujejo s svojimi izdelki, tudi takorekoč od dne do dne večji promet.

2. Skrbeti se bo moralo tudi za primerna stanovanja. V dobi, ko kmet še ni bil prost, je imel v bajti družino, ki mu je delala. Ta oblika se ne dá več držati, ker moramo računati z vedno večjo željo po samostojnosti med ljudmi in bi se vsled tega ne dali splošno več tako vezati, kakor so se nekdanji bajtarji. Nekaj podobnega imamo samo še v takozvanih viničarjih po vinorodnih krajih. Drugi časi, druge misli! Po naši sodbi bi bila ta-le pot prava: V našem državljanškem zakonu bi se moralo določiti, da sme biti lastnik zemljišča drug, nego lastnik hiše, ki stoji na njem, s tem pridržkom, da hiša po neki daljši dobi, n. pr. za 100 let, pripade lastniku zemljišča, ki naj takratno dejansko vrednost povrne dotedajnemu lastniku hiše, ali pa obnovi iznova pogodbo z njim za daljno dobo. To izpremembo zahtevamo za to, ker noben kmet ne trga rad svojega zemljišča in ne oddaja rad sveta drugemu v last. Tudi na kmetih se bodo morale osnovati stavbne zadruga, ki bodo na omenjeni način dobivale pravico, postaviti hiše za rodbine

kmečkih delavcev; tem pa proti letnemu odplačevanju omogočilo, da bodo vsaj za tri rodove samosvoji. Ravno ta teden so se o izpremembi državlanskega zakona v imenovanem smislu posvetovali pri pravosodnem ministru; izmed Slovencev je bil navzoč dr. Krek, ki je toplo povdarjal pomen take izpremembe, zlasti za kmeta. Giblje se; ne zaspimo prilike, ki se nam ponuja!

Zganjarina.

Vlada je predložila zbornici poslanecv načrt zakona o davku na žganje in načrt predodkazov dela državnih dohodkov deželam. Oba načrta sta važna in zanimiva. Postojmo najprej pri prvem!

Kakšen je dosedanj zakon o davku na žganje? V čem se razločuje novi od starega?

Sedaj se sme v našem carinskem ozemlju (v Avstro-Ogrski in Bosni s Hercegovino) v eni obratni dobi, t. j. od 1. septembra do 31. avgusta vsakega leta, proizvesti 1.878.000 hektolitrov alkohola proti proizvodni davščini 90 h od hektolitrske stopnje alkohola, ali vsakega litra alkohola. Ta količina alkohola se imenuje kontingent, in to žganje kontingentirano. Na Avstrijo spada od vsega kontingenta 1.017.000, na Ogrsko 853.000, na okupirane dežele pa 8000 hektolitrov. Kontingentiranje ima namen, da prepreči preveliko proizvodnjo ter skrbi za primerno razdelitev produkcije med posameznimi žgalnicami. Od alkohola, ki se ga nažge nad količino, določeno v kontingentu, mora se pri proizvodnji plačati višji davčni postavek, namreč K1-10 od litra alkohola. Tako žganje imenujemo eks- ali nekontingentno.

Po novem zakonu se od 1. septembra t. l. naprej do 31. decembra 1917 proizvodni davek žganja zviša, in sicer nižja (kontingentna) postavka na K 1-40, višja (ekskontingentna) pa na K 1-64, torej prva za 50, druga za 54 h pri litru alkohola. Na ta način se zvišajo državni dohodki že letos, kakor računajo, za 12, prihodnje leto pa za približno 37 milijonov kron, dasi se zniža kontingent na 987.000 hektolitrov. Država obdrži za svoje potrebe eno četrtino, tri četrtine odstopi deželam.

Razdelitev novega kontingenta bo pravičnejša za male producente: delež kmetijske proizvodnje se zviša za 10.000 hl, delež obrtnih žgalnic pade od 155.000 na 115.000 hl.

Pri oddaji alkohola iz proizvodnišča za človeško uživanje (konsum) je dajala država kmetijskim žgalnicam bonifikacije (nagrade) in sicer v razmerju dnevne proizvodnje pri kontingentiranem alkoholu od 6 do 10 kron za vsaki hl, pri nekontingentiranem pa po 2 do 6 kron. Te nagrade se izenačijo na štiri krone. Nagrade — bonifikacije — pri izvozu špirita iz carinskega ozemlja, ki sedaj znašajo od 6 do 10 h, vdobe stalno postavko 7 h od litra alkohola. Za denaturiranje špirita v obrtne

svrhe ne bo odslej treba plačevati posebne pristojbine. Kisarji bodo smeli rabiti za napravo octa odsihmal neobdavčeno tudi nekontingentirani špirit. Pri pogajanju davščin bo se bolj, nego doslej, oziralo na tehniško uredbo posameznih žgalnic; večjim žgalnicam se bo nalagalo priklade, da se tako izravna dobiček, na katerem so nedvomno nasproti manjšim žgalnicam. Davkov prostega izdelovanja žganja za domačo rabo se novi zakon ne dotiče. Podobne naredbe stopijo v veljavo tudi na Ogrskem.

Kako se bo pa gori omenjene tri četrtine višjih dohodkov razdeljevalo med posamezne dežele?

Ustanovljeno je kot merilo predkazom 35-72% vsakoletnih kosmatih dohodkov iz davkov na žgane pijače. Temeljem zakona z dne 8. julija 1901 drž. zak. št. 86 dobivajo dežele od davkov na žganje že sedaj po 20 h od litra alkohola, odslej dobijo še 30 h več, torej po 50 h od litra, ali 35-72% od vsega davka v znesku K 1-40.

Ključ razdelitve teh državnih prispevkov k stroškom posameznih dežel je potrošnja. Kjer se več alkohola povzije, tam sprejmejo večji delež. To je pravilo, ki ima pa izjeme. Skupno dobijo dežele leta 1909, od države 53-7 milijonov kron. Del tega predokaza v znesku 19.200.000 kron, kakor je bil za podlago računom leta 1901, ko se je uvedlo sedanj zakon, bo se namreč tudi odslej delil po starem ključu. Po tem ključu dobe Štajerska, Koroška in Kranjska kot prednostni nakaz skupaj 852.000 kron, in sicer kot odškodnino za deželne doklade na žganje, ki so v teh deželah obstojale pred letom 1901.

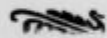
Istodobno se na novo uredi predkaz dohodkov iz neposrednih osebnih davkov. Dosedaj so dobivale dežele iz tega vira stalnih 6.000.000 kron in polovico vsakokratnega prebitka, ki je preostal po finančnem načrtu k neposrednim osebnim davkom. Namesto obeh teh postavk stopijo sedaj stalni, v naprej določeni prispevki. Ta predkaz je, na podlagi dosedanih povprečnih prispevkov iz pretečenih desetih let, določen na 7.344.942 K. Razdeljevalo se bo to vsoto med posamezne dežele po sedanjem ključu, t. j. po razmerju zemljiških davkov. Vsako leto pa se bo prispevek povečal za 2-5%. Tako se ustreže želji dežel, ki zahtevajo stopnjevalne dohodke.

Da se hoče urediti obenem tudi finančni načrt zakona o neposrednih davkih, pripisati je zahtevi vlade, ki je opetovano in odločno izjavila, da mora osebna dohodnina ostati še tudi po letu 1909, prosta vseh doklad, ker bi se sicer ta najpravičnejša davčna vrsta ne mogla primerno razviti. To pa se doseže na ta način, da bodo (po zgledu členu XIII. zakona o osebnih davkih) predkazi državnih sredstev deželam odvisni od pogoja, če deželni zbori naidalje do 31. decembra 1909, sklenejo zakone, s katerimi zagotovijo, da bo osebna dohodnina najmanj do 31. decembra 1917 prosta vseh doklad.

Nerešeno še ostaja vprašanje o končnem zakonitem znižanju zemljiških davkov. Od leta 1902 se je namreč že do-

seglo najvišjo mero odpisov pri zemljiških davkih, kakor je bilo določeno pri uvedbi neposred. osebnih davkov. Bilo bi pač odveč in zelo zamudno delo, če bi se te odpise vsako leto pri več ko 9 milijonov posetnikih posebej izračunavalo. Zato se sedaj splošno odpiše 15% zemljiških davkov in 12-5% hišne najemnine in hišnega razrednega davka. Seveda se s tem zmanjša podlaga dokladam; toda dežele, občine itd., ki imajo pravico nalagati doklade, si lahko pomagajo, če zvišajo imenno postotno mero doklad. Ako so n. pr. znašale dosedaj kje občinske doklade 85%, je moral obdačenec, ki je imel predpisanih 100 K zemljiškega davka, plačevati z ozirom na 15% odpis (vsled neposred. osebnih davkov) 85 kron zemljiškega davka in 85 kron občinskih doklad. Sedaj se predpis zemljiškega davka zniža na 85 kron; če hoče občina dobiti zopet 85 kron na občinski dokladi, treba ji je le proračunati namesto dosedanjih 85% — 100% doklad, in isti uspeh je dosežen. Pri tem ne bo torej trpel niti obdačenec, niti občina.

Iz vsega se vidi, da je novi zakon o davku na žganje v svojih posledicah za deželne finance in za posamezne posestnike velikanske važnosti. Državna zbornica se mu pač ne bo resno upirala; saj imajo druge države večinoma še mnogo večje davke na žganje; na drugi strani pa potrebujejo več ali manj vse dežele korenite ureditve denarnega stanja. Pravično razdelitev državnih prispevkov najti in izvesti, je težko, da, skoro nemogoče. Zapajmo poslancem S. L. S., da bodo, kakor vselej doslej, varovali z vso vneto koristi naše dežele tudi v tem vprašanju!

Političen pregled.

AVSTRO-OGRSKA.

Gosposka zbornica.

Proračun, ki ga je sprejel državni zbor, je odobrila tudi gosposka zbornica z veliko večino. Ob tej priliki je v imenu desnice govoril grof Thun o znanem sramotilcu katoliške cerkve, profesorju Wahrmundu. Desnica ni zadovoljna, ker so premestili Wahrmunda v Prago. Dr. Grabmayr, liberalec, tudi nič ne zagovarja Wahrmunda. Ministrski predsednik Beck se spominja v daljšem govoru volivne izpremembe kranjskega deželnege zbor: »V Ljubljani je mirna rešitev volivne presnove rešila kranjski deželni zbor obstrukcije.«

Prošnji za podpore.

Poslanec Pogačnik je stavil nujni predlog, naj vlada takoj preišče položaj, ki je nastal radi požara na Bledu ter naj dovoli nesrečnim Blejcem zdatno podporo. Poslanec dr. Benkovič je vložil nujni predlog za po toči oškodovane posestnike na Bizeljskem.

Podpora vsled suše.

Poljedelski minister dr. Ebenhoch je v soboto, 4. julija odgovoril moravskemu

poslancu Lukši zavoljo suše. Naglašal je, da je letos uničila suša skoro v vseh deželah prvo košnjo, in da bo zato povsod manjkalo sena. Vlada je naročila posameznim oblastem, naj ji natačno sporočajo o pomanjkanju sena. V torek, 7. julija, se snidejo zastopniki raznih poljedelskih društev in zvez, da se pogovore o sredstvih, s katerimi bi bilo mogoče preskrbeti krme živinorejcem z državno podporo in jih na ta način obvarovati prevelike škode.

Davki.

Na žganje še ne bodo naložili davka v tem državnozbornem zasedanju. Finančni minister je rekel: »Davki se morajo povišati.« Vendar pa izkazuje državna blagajna velik dobiček. Misli se je, da se bo pobiralo davek od premoga, plina in elektrike. To pa je neizvedljivo. Zakaj pa ni vlada vpoštevala davka na žveplenke, plakate in oglase, kot je to v navadi v Švici? Nekoliko čudno je tudi, da vladi ne pride na misel, da zahteva davek od tistih, ki si vse izmislijo, da le bolj potratno žive. Pobira naj davke od konj, ki jih rabijo pri dirkah, od vozov in drugih stvari. Kmetu naj pa davek zniža. Res je, da je davek na žganje tudi dobra reč, vendar v tej obliki, kakor ga je sestavil finančni minister bolj udari kmeta, ki ga proizvaja, kakor tistega, ki ga uživa. Dohodninske davke bi minister tudi z lahkoto povišal.

Nujni predlogi.

Nekateri poslanci ovirajo delo v drž. zboru z raznimi brezplodnimi predlogi. Tako je predlagal znani vsenemški kričač poslanec Malik o sedanjih dijaških nemirih in razgrajanju v Gradcu in Inomostu, češ, da so umestni in potrebni. Njegov predlog in predlog poslanca Breiterja glede postopanja vojaških oblastev proti rusin-skim kmetom je zbornica odklonila. Združene nemške stranke so izročile predsedniku štiri nujne predloge, ki zahtevajo novo zgradbo za nemško višjo tehniško šolo v Pragi, uravnavo uradnega jezika pri poštnih uradih, imenovanje nem. sodnikov in druge zadeve. Poslanec dr. Trylovski je govoril o rusinskih telovadnih društvih »Sič«, ki jih vlada preganja radi političkih agitacij. Rusini nameravajo vložiti še devet nujnih predlogov.

Delavsko zavarovanje.

Že dolgo se vlečejo razprave o delavskem zavarovanju. Socialni demokratje so stavili nujni predlog, naj vlada kmalu predloži preosnovno delavskega zavarovanja zoper nesreče, poškodovanja in razne druge nezgode. Poslanec Elderš je govoril o tem važnem vprašanju več kot dve uri. Tudi krščanski socialci podpirajo rešitev del. zavarovanja. Kršč. soc. Aksmarv se v stvari strinja s predlogom socialnih demokratov, nekoliko čudno se mu pa zdi, da so ravno socialni demokratje vedno tako dobro poučeni o načrtih naše vlade. Predlog bo zbornica gotovo sprejela, da pokaže s tem, da noče zaostajati za drugimi državami, kjer imajo že po zakonih določeno delavsko zavarovanje. Da se

stvar še bolj pojasni, bosta v ponedeljek govorila še dva glavna govornika.

Draginja.

Poslanec Renner je predlagal, da se mora cena živil zmanjšati, ker je sedaj pri nas v Avstriji neznosna draginja. Pretečeni teden se je davčni osek posvetoval o tem predlogu. Poslanec Glebinski je celo zahteval, da se odpravi davek od mesa.

Finančni minister je izjavil, da se ne more odredi temu davku. Povdarjal je tudi, da državni davek ne iznaša 15 vinarjev od kilograma, temveč nekaj več kot 3 vinarje, in samo na Dunaju in v Trstu pet vinarjev. Podati pa hoče, tako je obljubil, kmalu svoj nov načrt o izpremembi tega davka. Direktnih davkov vlada ne bo zvišala, kakor to zahtevajo socialni demokratje. Delovati pa hoče na to, da se bo znižal hišni davek.

Pogajanja med Madžari in Hrvati.

Hrvaški poslanec Zagorac objavlja podrobnosti o pogajanjih med obema narodoma. Sedanje vlado naj nadomesti nova, ki pa bo le začasna. Novi hrvaški ban naj izjavi, da je odgovoren le saboru. Glede jezikovnega vprašanja mora biti stvar tako, kot je določeno v pogodbeni postavi. Sedaj so prenehali s pogajanjmi. Nadaljujejo jih jeseni. — Spor med Hrvaško in Ogrsko radi službenega jezika na državnih železnicah hočejo poravnati na ta način, da kakor hitro mogoče ustanove železniško ministrstvo.

VELEIZDAJALCI V ČRNI GORI OBSOJENI.

Dne 27. junija je sodišče v Cetinju obsodilo na smrt šest oseb. Veliko število drugih oseb je bilo obsojenih na 6 let ali celo za vse življenje, in sicer dve osebi na 15 let, 13 oseb pa od dveh do trinajst let ječe v prisilnih delavnicah. Obsojence so prepeljali v Podgorico. Bivši ministrski predsednik Andrija Radovič je dobil 15 let težke ječe. Oproščeni so bili trije, ker niso mogli z dokazi spričati, da so res krivi.

NASTOP RUSKE VLADE PRI BOLGARSKI IN SRBSKI.

Ruska vlada vpliva v Sofiji in Belemgradu na obe imenovani vladi, da se že enkrat zabranijo poboji in požigi od strani macedonskih tolpe. Srbija je obljubila, da vse potrebno ukrene. Vendar se Bolgarija in Srbija ne moreta sporazumeti. Nekateri listi pišejo tako, da bi se bilo bati vojske med obema deželama. Bolgari smatrajo Makedonijo za svoje državno posestvo in niso nikakor pripravljeni, da bi to last delili s kako drugo oblastjo. Srbske čete v Makedoniji so v očeh Bolgarov kot neko izzivanje in napad. Ruski minister Izvolski svari obe vladi pred spori. — Razmerje med Bolgarijo in Srbijo postaja vedno bolj napeto. Bolgarska policija je zavohala srbske ogleduhe (vohune), ki so se skušali vtihotapiti celo med vojake. Ne-

kaj oseb so že prijeli. Mnogo srbskih delavcev dela pri tlakanju cest in zidanju kanalov. Časopisi pišejo ostro in sovražno proti Srbom. Vzrok sovraštvu je — nesrečna Makedonija. Srbske tolpe razsajajo krutejše kot kdaj popreje. Tudi bolgarske prav nič ne zaostajajo za srbskimi. Povelje voditelja bolgarskih čet, Sandanskega, se glasi: »Vlada se ne sme vmešavati v notranje zadeve revolucionarnih združevanj!« Sandanski grozi ministru za notranje stvari s smrtjo, če ne postavi na postojankah ob mejah takih uradnikov, kot jih želi on. Radi teh groženj se vrše preiskave pri onih Makedoncih, ki so s Sandanskim v posredni ali neposredni zvezi.

V BARCELONI MEČEJO BOMBE.

V Barceloni na Španskem se je razpočila bomba. Dve osebi ste ranjeni, ena — agent Pereda, je kmalu umrl, poškodovalo je tudi enega konja. V bližini, kjer se je pripetila nesreča, so našli peklenjski stroj, to je taka naprava, ki je napolnjena s snovjo, ki razpoči, če se sune v stroj. Aretirali so že deset oseb.

PORTUGALSKI KRALJ Odstopi?

Nasprotniki sedanje vlade na Portugalskem zahtevajo, da odstopi sedanji kralj Manuel. Zato so priredili v Lizaboni, glavnem mestu Portugalskega, shod, kjer je voditelj republikanov (ki nočejo, da bi vladal kralj, temveč ljudstvo), Alfonzo Kosta, zahteval, da naj kralj sam pristo- voljno odloži kraljevsko krono.

NOVO GIBANJE NA IRSKEM.

Nesrečni Irci si hočejo pomagati na razne načine, zlasti z močnimi političnimi strankami. Samosvoji ne morejo postati. Poleg velike narodne stranke se je sedaj pojavila nova stranka, ki povdarja važnost tesnejše združitve Irske z Angleško. Irci naj bi imeli svojo vlado. To gibanje podpirajo katoličani, protestantje, Keltje in drugi.

NEMIRI V PERZIJU.

Dne 27. junija je obsodilo vojno sodišče v Perziji na smrt 12 poslancev. Prebivalci Teherana v Perziji obupujejo, ker tako zelo ropajo vojaki. Princu so naredili že blizu pet milijonov kron škode. Druhal krade puške in patrone v zgradbi, kjer je spravljeno raznovrstno orožje. Šah je razpustil državni zbor in razpisal nove volitve. Drugi celo poročajo, da je proglasil vojno stanje po celi Perziji. Pod smrtno kaznijo so prepovedani vsakoršni shodi in raba orožja od strani nevojakov. V obrambo evrop. prebivalcev je prišlo v Teheran nekaj ruskih čet. Njihov polkovnik Ljakov je zelo strog. Izdal je celo naredbe o čiščenju cest, o prodaji kruha in mesa, in kje naj stoje vozniki. Kazaško brigado mislijo povišati na 25.000 (petindvajset tisoč) mož. Vzdrževali jih bodo z davkom, ki ga pobirajo od sladkorja in moke. V mestu Teheranu je zdaj zopet mir.

Izobrazbi.

Črtice iz zgodovine slovenskega slovstva

Anton Martin Slomšek.

Kaj bi bilo še o Slomšku povedati? Tako bi si mislil človek, ko se spomni na mnogoštevilne sestavke o njem, ki jih je čital ali pa tudi ne. Toda malokdo si je v svesti njegove vrednosti in važnosti za slovenski narod. In vendar je bil on v mnogem oziru vogelni kamen, na katerem je sezidano poslopje naše omike in prosvete.

Za leto 1800 so nam rojenice položile dva sinova v zibel, katerih imeni bosta vedno zapisani v naši zgodovini in še globlje v našem hvaležnem spominu. V podnožju gorenjskih gora, blizu blejskega jezera se je porodil prvak slovenskih pesnikov, Franc Prešeren, in na drugi strani snežnikov, v veseli štajerski zemlji, Anton Slomšek. A kako neenako so šla njuna pota! Prešeren nam je ustvaril svet lepote, njegove misli so hitele daleč in visoko kakor nebotične gore njegove rodne zemlje, ustvaril nam je našo poezijo. A Slomšek se mi zdi kakor marljiv kmet, ki je pri delu vedno vesel in zadovoljen, češ: zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. Tudi njegove misli so hitele daleč, a on se ni udal lepim sanjam, ampak kakor priden vinogradnik, ki z vso ljubeznijo neguje malo drevesce, da bo nekoč rodilo bogat sad, tako je Slomšek začel z izobraževanjem mladine. Z vsemi močmi je deloval za temeljno izobrazbo celotnega slovenskega naroda, ga napravil sposobnega za višje načrte in misli. Prešerna dolgo nismo spoznali, ker ga nismo znali ceniti, a ko se je jela uresničevati Slomškova misel, ko je bil narod dovolj izobražen, tedaj je tudi Prešeren prišel do veljave.

Rojen kot sin precej premožnih starišev na Slomu pri Ponikvi blizu Celja je kazal Slomšek že v zgodnji mladosti nenavadno razboritost. Zato so ga stariši odločili za gospoda. V ljudski in latinski šoli je dobro napredoval; iz te dobe se je tudi vedno hvaležno spominjal svojega učitelja Zupančiča, ki mu je vcepil veselje do slovenskega jezika. Morebiti se je že tedaj porodila v srcu mladeničevem misel, postati nekdanj učitelj slovenskega naroda in tudi tako sejati v mlada srca seme izobrazbe, ki bo rodilo enkrat stoteren sad.

Po končanih latinskih šolah je vstopil v semenišče v Celovcu. Iz same ljubezni do materinega jezika je jel tudi svoje tovariše poučevati v slovenščini. Kajti tedaj ni bilo tako kot sedaj. Duhovniki so se izobraževali le v latinskem in nemškem jeziku, ker Slovenci nismo imeli potrebnih knjig in profesorjev. Slovenščina se je na popolnoma zanemarjala. Kriva pa je bila vsega država, ki je imela tedaj tudi pri cerkvenem pouku prvo besedo in se ni nič brigala za male narode.

Zraven je tudi pridno prebiral pesmi menišiča Vodnika. Po njegovem vzgledu je kot mlad kaplan tudi sam zlagal prijet-

ne pesmice. Slomšek-učitelj se opazi takoj iz teh proizvodov, ki jih je izdal v svoji skromnosti pod imenom Matije Ahaclja; bil je to njegov prijatelj. Kakor sta Vodnik in Prešeren pesnikovala, da bi povedala kaj lepega, tako je Slomšek zlagal pesmi, da bi povedal kaj koristnega in podučljivega. Drugi so zbirali narodne pesmi, da bi spoznali iz njih narodovo mišljenje, Slomšek pa je nabiral pesmi po deželi in jih polne lepih naukov poslal med svet, da bi zabavale in učile. Hotel je robato mišljenje svojega ljudstva oplemeniti in ga usposobiti za vzvišene misli in čustva. Ni bil samo duhoven po poklicu, tudi iz njegovih pesmic odseva plemenito stremljenje, podati in razložiti v prikupljivi obliki večne resnice in postave. Tudi v pesmih mu je srce polno hvaležnosti do Boga za njegove dobrote. Vsaka stvar mu nudi in kaže nov nauk, ki ga brzo poda v lični pesmici. Ko pozivlja vaščane, trudne od dela, naj spijó bokal sladkega vinca, pristavi še zraven: »Tud' svojga očeta hvalimo, ki nam je tok dobrega dal.« Ko poje od svojih vaščanov, ki gredo k počitku, jih spominja na oni večer:

»Ko bodo vsi enkrat zaspali,
V miru počivali vsi,
Delo na vselej končali,
V hišo očetovo šli.«

Vidi rožice in takoj lepo pristavi, kaj pomenijo. Pridejo različni prazniki in on takoj v pesmici poda lepih naukov za to priliko. Popolnoma iz njegove duše pa je znana pesem: Veselja dom: »Preljubo veselje, oj kje si doma?« Tukaj je tako lepo povedal svojo liubezen do mladine. Povsod je iskal veselja, po logu, po polju, po zabavah, pa našel ga ni nikjer. Šele ko pride na vaško ledinico, kjer se igrajo otroci, tedaj se tudi njegovo srce razveseli: četudi le za kratek čas, ker so njegovi mladi dnevi že izginili za vedno. A takoj se potolaži, saj:

»Eno veselje še čaka na me,
V presrečni deželi, kjer mlado je vse —«

To je bil Slomšek pesnik. Toda čas se je približeval, ko je moral tudi on vzeti slovo od mladosti. Slomšek je stopil v moško dobo, pričel se je čas resnega dela.

Devetindvajset let star je prišel zopet za učitelja v celovško semenišče, da poučuje v slovenščini. Sam pripoveduje, kako žalostno je bilo znanje slovenščine. »Mnogo duhovnikov je bilo, ki še dobro slovenski brati niso znali. Cerkovnik jih je vsako soboto naučil čitati sveti evangelij, katerega so v nedeljo s težavo povedali ljudem s prižnice. Tako je žalovala uboga slovenščina, pa tudi omika Slovencev je bila toliko zaostala, da smo bili narodom v posmeh.« On jih je navalal predstavljati knjige v slovenski jezik in njihove spise je popravljal noč in dan. Povrh tega je ustanovil v Celovcu krog za prijatelje slovenščine v hiši vrliga domoljuba Ahaclja. Vse je delal iz same nesebične ljubezni, saj se je šlo le za izobrazbo njegovega naroda. Vrljih učiteljev je treba in primernih šol. V desetih letih svojega bivanja in delovanja v Celovcu si je vzgo-

jil mnogo prijateljev slovenščine; zdaj je jel misliti tudi na to, kako bi mogli vsi skupaj začeti delovanje za ljudsko izobrazbo. S svojimi mladimi duhovniki je spisal v tem času mnogo poučnih knjižic, ki bi jih bilo treba razširiti med ljudi.

Mladine se je treba prijeti. Kar se mladeniču vsadi v srce, to mu bo ostalo tudi na stara leta. A koliko jih je bilo, ki bi znali čitati? Na to pa ni bilo misliti, da bi odrasli mladeniči pohajali v vsakdanje šole, ki so bile jako redke, vrhu tega pa tudi ni bilo v tem žalostnem času, ko se ni država nič brigala za ljudstvo, tudi slovenščine zmožnih učiteljev. Zato je prišel neutrudljivi Slomšek na misel nedeljskih šol. Nedeljski popoldan, ko se nimajo mladi ljudje kam dejati, naj prihajajo skupaj, kjer jih bo učil duhovnik ali kak drug, ki mu je izobrazba mladine mar, brati in pisati. Nikdo ne bo imel pri tem težave, ampak vsi bodo veseli, da so se brez težave nekaj lepega naučili.

To so bili prvi početki, ki so se dobro odnesli. A zdaj je postal Slomšek dekan in ni mogel tako tudi sam uresničevati svoje misli. Kot nadzornik ljudskih šol je še bolj spoznal žalostno njihovo stanje. Zda se začne pa tudi prava doba njegovega učiteljevanja.

Med mladimi ljudmi se je tudi sam pomladil. Videl je natanko v njihovo dušo in tako jim je tudi sam govoril, kakor bi bil eden izmed njih. Njegove besede niso bile suhoparne, ampak segale so iz srca v srce. Nikoli ga ni bilo med Slovenci učitelja, ki bi storil toliko za blagor mladine kot on. Le iz njegove velike ljubezni, s katero je pisal svoja dela, si moremo razlagati njegovo velikanske uspehe za izobrazbo. Na vse se obrača, na stariše, na učitelje, kako naj skrbje za mladino. In težko da je živel kedaj med Slovenci pisatelj, ki bi ga z enakim veseljem čitalo mlado in staro. Nobenega pisatelja knjige na se ne varujejo s tako hvaležnim spoštovanjem, kakor Slomškove. Omenimo izmed mnogih samo knjigo »Blaže in Nežica« in »Drobtinice«. »Blaže in Nežica« je ena najlepših mladinskih knjig. Z vso spretnostjo in samo njemu mogočo ljubeznivostjo podaja tukaj prvi temelj izobrazbe.

Mesto da bi suho učil, kako je treba kako stvar izračunati, pa pove raie dogodek iz življenja, kako je nekdo prišel v položaj, da mu je bilo treba nekaj izračunati. Tako se človek igraie navadi in vse lepo zapomni. Po tej knjigi je Slomšek zaslovel daleč preko svoje domovine; ko je minister leta 1848 hotel urediti šole, je poprej Slomška vprašal za svet.

Ker mu je šlo vse tako od rok, je hotel preskrbeti vsemu slovenskemu narodu zadosti knjig. Nameraval je ustanoviti društvo, podobno naši družbi sv. Mohorja. A ker se mu to ni posrečilo, je jel izdati »Drobtinice«. To je knjiga, ki jo hranijo stari ljudje še zdaj z nekim svetim spoštovanjem. Nove knjige, ki jih prebero, vrželo v smeti, a »Drobtinice« so vedno shranjene skrbno na dnu skrinje. Učiteljem in učencem, starišem in otrokom jih je namenil Slomšek. In res, vsak najde v njih, kar ga zanima. Leta 1846 jih je začel

izdajati, a ravno isto leto je bil tudi poklican za škofa lavantinskega. Vsled premmnogih opravkov jih je prepustil drugim, a sam je vedno še zvesto pisal vanje povesti, basne in prilike. Še vedno mu je bila mladina najljubša,

Ginljivo je, kako se obrača na njo in ji razlaga dolžnosti do slovenskega jezika. »Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo od svojih starišev dobili. O ljubi lep in pošten materni jezik, s katerim si prvič svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja klical, s katerim so te tvoja mati učili Boga spoznavati. Kako prijetne so pesmi slovenske, ki se gladko zlagajo in po nebeško naše srce razveselijo.«

Tudi Slomšek sam je rad prepeval; za svojo ljubo mladino je zopet zložil lepih pesmic ter jih z ličnimi napevi poslal med Slovence. Mnoge so se tako udomačile, da so postale narodne in še danes oznanjajo slavo neznanega skladatelja.

Omenimo še par njegovih zaslug, ki si jih je pridobil kot škof. Njegovi pastirski listi, s katerimi se obrača na njemu podrejeno ljudstvo, so polni dobrohotnih očetovskih nasvetov, kakor drugi njegovi spisi. Tudi v njih se kaže nedosegljivega učitelja.

Slovcem je nameraval podati knjigo vseh knjig, sveto pismo. A vsled denarnih razmer ni mogel svoje namere izvršiti. Njegovi načrti pa so našli svoje uresničenje na Kranjskem, kjer je ljubljanski škof Wolf po njegovih mislih dal napraviti tretjo slovensko prestavo celega svetega pisma, ki nam služi še zdaj, ker Lampe-Krekove zgodbe v »Družbi sv. Mohorja« nam podajajo le poglavitve in najlepše dele sv. pisma.

Ravno tako se je uresničila na Kranjskem njegova misel, izdajati cerkveni časopis. Škof Wolf v zvezi z Luka Jeranom sta jela izdajati »Danico«, ki je celih petdeset let stala v boju za cerkvene pravice. To je bilo njegovo delo za navdušenje slovenske duhovščine do narodnega dela v katoliškem duhu.

Ravnatoko se je razraslo njegovo prizadevanje za odgojo mladine. Na Koroškem je ustanovil buditelj koroških Slovencev A. Einspieler časopis »Šolski prijatelj«. Na Kranjskem pa je prevzel Slomškovo delo prvak slovenskih učiteljev A. Praprotnik, ki je ustanovil list »Učiteljski Tovariš«. Šele v novejšem času je zavladala v listu nasprotna smer od one, katera mu je bila namenjena od plemenitega ustanovitelja. Zato so si krščansko misleči učitelji osnovali svoj list »Slovenski Učitelj«, ki si je zapisal v svojo nalogo izvrševanje misli velikega slovenskega odgovornega učitelja Slomška.

Pojavili so se tudi listi za mladino. Leta 1848, ko je bila proglašena svoboda tiska, je izdajal Navratil »Vedeža« za otroke, ki je prinašal kakor »Drobtinice« basni, pravljice in pesmice za mladino. Ponižne je pa ustanovil Ivan Tomšič časopis »Vrtec«, ki še dandanes razveseljuje mladino.

Ravnatoko se je na Kranjskem uresničila Slomškova misel o društvu za izdajanje poučnih slovenskih knjig, ko se je ustanovila »Slovenska Matica«. Za druž-

bo sv. Mohorja je pa sam daroval 500 gld. Tako so »Drobtinice« prišle ob svojo nalogo, ker so dobile toliko naslednikov in zamrle so po dvajsetletnem obstaku, ko so mnoge dušne hrane podale Slovcem.

Naše katoliško slovensko učiteljstvo ceni visoko svojega vzornika Slomška. Znano je, da se imenuje društvo slovenskih katoliških učiteljev »Slomškova zveza«. Slomšek spada med najlepše primere vzornega slovenskega duhovnika med ljudstvom, ki je kakor svojim ožjim rojakom tako tudi vsemu narodu učitelj in voditelj. Čast takemu možu!

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

DESETO POGLAVJE.

V Kajfovih hišah.

Hiša velikega duhovnika Kajfe je stala blizu dvorane zadnje večerje. Bila je tistikrat, ko je bil v njej Jezus obsojen na smrt še lepa, gradu podobna palača, zdaj pa je tekom 30 let že silno razpadla. Vrt ki je obsegal prejšnjega velik kos notranjega dvorišča, je bil čisto opustošen in vsa pota so bila porasla s plevelom. V notranjem dvoru, kjer so prej lepe mramornate plošče pokrivalo tlak, je bilo zdaj vse razkopano in razpokano, in po kotih je ležal omet. Leva stran poslopja je bila že skoraj podobna razvalini, posebno ona dvorana, kjer je bil Jezus obsojen na smrt, desna stran pa je bila boljše ohranjena. Ob vhodu je čepel vratar, star možiček, njemu nasproti pa je že dolgo stal mož v široki beduinski obleki in je čakal mirno na povrat gospodarjev.

»Kmalu se bo izpolnila tvoja želja, brat popotnik,« dé vratar. »Ali slišiš glas pozavn raz tempelj božji? Kmalu se vrne Anan v svojo hišo, da večerja s svojci velikonočno jagnje, kakor je Gospod zapovedal ob izhodu iz Egipta svojemu hlapcu Mojzesu. Videl boš torej njegovo obličje, a kratek bodi v besedah; kajti povem ti, Ananova potrpežljivost ni bila nikoli velika in njegova duša bo hrepenela po velikonočnem jagnjetu.«

»Hvala ti, dobri stavec. Že moj oče je večkrat dejal: 'Bog ti daj dolgo brado in kratek jezik!' No, pa ker si že pričel govoriti, mi dovoli nekoliko vprašanj, dokler se ne vrne gospod. Ali stanuje Anan, ki mu Bog pomnoži srečo in zmanjšaj zlo, sam v tej hiši?«

»Tudi njegov oče Kajfa — no, pa na tega noben živ človek več ne misli; potem njegov sin Eleazar, poveljnik tempeljske straže, s svojo ženo Rahelo in umobolno setro Ruto. Pod to streho biva tudi drugi sin Ananov, Natanael po imenu, čegar vesela narava se čisto nič ne prilega žalosti,

ki vlada v tej hiši. Še celo jaz, ki sem star, komaj vztrpim na tem od Boga prokletem kraju. Od časa zemeljskega potresa, — to je bilo takrat, ko je bil Nazarenec križan — leži čarodejstvo ali kali nad to hišo. Tudi ti, prijatelj beduin, ne prinašaš sreče, to ti vidim na tvojih očeh. Mnogo sem jih že podnevi in ponoči spustil skozi ta vrata, pa le redkokdaj je bil gospod Anan po takem obisku veselega obraza.«

»Beseda, ki jo prinašam tvojemu gospodu, ni moja, ampak tistega, ki me pošilja; jaz sem le puščica iz njegovega tula. Glej, zdaj prihaja on, ki mu je namenjeno moje poročilo.« Po teh besedah se je beduin hitro dvignil pokonci in stopil proti prišlecju.

Prišlec je bil mož petdesetih let, a je bil videti mnogo starejši; sklonjeno je hodil, in v njegovih očeh, osenčenih z gostimi obrvmi, se je bliščala poželjivost in lahkomišljenost. Oblečen je bil, kakor bogat Jud, vendar nekoliko zanikerno. Stresnil se je, ko je zagledal beduina. Nato je zapovedal služabniku, ki ga je spremljal: »Giezi, nesi jagnje Raheli, da ga pripravi natanko po postavi. Brezmadežno je in pravkar zaklano na spodnji tempeljski stopnjici. Noben človek naj ne reče, da Kajfov sin ne izpolni vsake črke v postavi, ki jo je Gospod dal svojemu hlapcu Mojzesu. Reci ji, naj bo urna; kajti precej, ko se vrne sin Eleazar iz tempelja, hoče večerjati velikonočno jagnje.«

Anan se je vedel, kakor bi šele zdaj zapazil beduina, ki mu je s prekrizanimi rokami stopil nasproti. »Kaj je?« vpraša malomarno. »Poslanec šajka Mardooha? Ali prinašaš dobro ali slabo poročilo?«

»Tvoje oko je kakor oko orlovo in se ne moti,« odvrne beduin. »Tvoj hlapec je v resnici puščica iz tula gospodarja puščave, kateremu je poslušnih 10.000 jezdecev, kakor veter urnih. Njegovo sporočilo pa je namenjeno samo tvojim ušesom, gospod.«

Anan stopi z beduinom v napol porušeno dvorano glavnega poslopja. »Torej,« vpraša, in zapove: »kratko povej!«

»Kratko — Simon ben Giora je v rokah Rimljanov! Rabi Sadoh leži težko ranjen v hiši v Betaniji, tam, kjer je nekaj prerok iz Nazareta —«

»Molči o tem preroku,« se razjezi sin Kajfov, »tesarjevega sinu ne maramo za odrešenika. Dalje pripoveduj, ti nesrečni vran!«

»In rabijev deček je pod oblastjo mojega gospoda,« konča beduin.

»Ha, pa zakaj ga nisi pripeljal s seboj? In ka je s hčerko in s premoženjem rabi Sadoka?«

»Hči je pri očetu in mu streže, kakor se spodobi dobri hčeri. Pravijo, da je lepa kakor jutranja zarja nad gorami Havrana. Morebiti jo moj gospod pelje kot nevesto v svoj šotor — o gospod, pusti pri miru svoje bodalo, kajti ne boš našel drugega sela, ki bi nesel tvoj odgovor mojemu gospodu — mislil sem samo, da ti ni nič za nevesto tvojega sina, ker je najbrž že izgubljena njena dota.«

»Izgubljena?«

»I sevé, če je niso Rimljani o pravem času utaknili v žep, so jo pa naši jezdeci o pravem času poiskali v Betaniji — ne zate, ampak za našega šajka.«

»In to imenujete vi bratovsko zvezo? Kajpak, kdaj še niso sinovi Ezava prevarili otrok Jakobovih?«

»Po moji sodbi je bil Jakob tisti, ki je prvi prevaril našega očeta Ezava, čegar potomci smo mi, beduini,« se zasmeje sin puščave. »Toda bodi pameten — jaz še niti ne vem, je li hčerka rabijeva med tem prišla v roke mojega gospoda, ali pa so Rimljani odvedli tudi njo. Dobro kupčijo bi napravili s to cvetlico iz rodu Levijevega.«

»Pri nebesih! tudi za to bi bil Gesij Flor dovolj zloben. Skoraj bi želel, da je on storil to. Kajti taka reč bi spravila kolesa v tek. Hčerko iz rodu izraelskega odpeljal in jo za sužnjo prodal — to bi podžgalo najhladnejše starejšine v našem zboru. In njen brat, rabijev dedič, tudi ni v vaši oblasti? Ti bi ga sicer pripeljal s seboj, ali ne?«

»Odpusti, mali Benjamin je dobro shranjen v šotoru pri samotnem hrastu. In šajka ti sporoča, da ti hoče staviti goje, pod katerimi bi prišel rabijev deček v tvoje roke, kakor hitro bo ben Giora osvobojen.«

»Ben Giora. Kaj je meni mar ben Giora? Naj le prejme plačilo za svoja junaška in neumna dela!«

»Simon ben Giora, poglavar bratovske zveze? Najmočnejša roka, najkrepkejši meč, ako pride do boja z Rimljani?« vpraša beduin.

»O, se bo že našel kak drug poglavar! Za eno osebo več ali manj ne gre!« odvrne Anan. »Sporoči to svojemu šajku in mu povej, da mi nič ni za dečka, če ne dobim njegove sestre kot nevesto svojemu sinu. In brez rabijevega upliva nam ni mogoče pridobiti za zaveznike kraljev iz Homagenc, Ponta in Armenije in iz Perzije. Sporoči mu to z mojim prokletstvom

vred, ako zaslepljen s svojo malenkostno lakomnostjo podira naše veliko delo maščevanja.«

Beduin se prikloni in odide. Anan sede na deblo stebra, v dvorani na tla poridretega, in premišlja svoj položaj. Ponesrečen ben Giorov napad lahko prečrta vse njegove namere in pahne lahko njegovo hišo in ves narod v nesrečo. Res je, kar je dejal vratar: odkar je bil Nazarenc umorjen, je izginil ves blagoslov iz hiše njegovega očeta. Pogrešena trgovska podjetja so mahoma uničila vse Kajfovo bogastvo; velikodušniško čast so vzeli ponosnemu možu; in mučil ga je zaradi obsodbe, ki jo je izrekel nad Jezusom, tako strašno glas vesti, da je obupal in zblaznel. Tako je zblaznel, da so ga morali ukleniti v verige in zapreti.

Toda Anan, sin Kajfov, je stavil še vse upanje v svojega najstarejšega sina Eleazarja, ki je takrat dozorel v moža. Bil je ponosna in junaška postava, da so mu že pri dvajsetih letih poverili častno mesto poveljnika tempeljske straže. Bogata poroka Eleazarjeva bi morebiti rešila Anana iz rok upnikov. Eleazar je bil sicer ošaben in trmoglav, a ne slabega srca. Zato je rad vzel za ženo Rahelo, da bi rešil očeta iz zadrege in bi rešil hišo propada. Rahela sicer ni bila lepa, a bila je plemenitega srca — hči enega najbogatejših judovskih trgovcev. Toda zopet je zadela nesreča za nesrečo sina in unuka Kajfovega. Rahela je bila brez otrok, in Eleazar si je tako želel potomstva! Pred pristaniščem Japo se je potopilo šest ladij, z žitom obloženih, in z njimi skoraj celo bogastvo.

Tako so boljbolj naraščali dolgovi, in le s težavo je Anan odganjal nadležne upnike.

Ta obupni položaj je privedel Anana v maščevalno zvezo sikarijcev. Edinole če izbruhne upor v mestu, se morebiti reši svojih upnikov, — tako si je mislil. Sin Eleazar se je branil stopiti v zvezo sikarij-

cev. Stal pa je na čelu zelotov, »gorečnikov«, ki so ravnotako silili ljudstvo k uporu, kakor sikarijci, a so se hoteli bojevati le s poštenim orožjem. Po Eleazarju je bil hotel Anan združiti stranko sikarijcev s stranko »gorečnikov« k skupnemu uporu proti Rimljanom.

Medtem pa je postajal njegov položaj vedno bolj obupen. Ali pred nekaj meseci mu je zasvetil žarek upanja. Zvedel je o velikem bogastvu rabi Sadoka, daljnega sorodnika iz Antijohije. Tudi je zvedel, da ima samo dva otroka, eno hčer in malega dečka. Eleazar je bil kajpak poročen; toda zakon, ki je bil brez otrok in nesrečen, se je pri judih kaj lahko razdril. To je Anan razložil svojemu sinu, ki je prav rad privolil v to, ker je slišal, da je rabijeva hčerka zelo lepa. Naj le joka njegova sedanja žena Rahela! On jo sovraži.

Echija, prejšnji veliki duhovnik in Eleazarjev stric, naj bi jo snubil za svojega stričnika. Rad je prevzel to prijateljsko službo, ker je upal s tem pridobiti Eleazarja zase in za stranko »zmernih«; kajti vsi Jeruzaleščani, ki so se bali za svoje imetje, niso hoteli slišati ničesar o vojski z Rimljani. Tudi je hotel Echija pregovoriti rabi Sadoka, da bi se preselil v Jeruzalem in bi tu prevzel službo velikega duhovnika, ker že zdavnaj niso imeli Judje toliko učenega in bogatega služabnika Najvišjega.

Toda Anan je zase preračunal, da bi bilo najboljšje, če učeni in ugledni rabi umrje. Vzroke je slišal Benjamin v šotorišču pri samotnem hrastu. Le to ni bilo prav povedano, da je tudi Eleazar skriv te hudobije — v to bi Eleazar nikdar ne privolil. Anan pa se že zdavnaj ni zmenil za en umor več ali manj.

Zdaj pa je slišal, da se je tako sramotno ponesrečila vsa njegova nakana!

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Strašna suša preti uničiti kranjskemu kmetu vse pridelke. S strahom in obupom zre ubogi slovenski oratar v bodočnost. Ljudstvo moli in prosi Boga, da pošlje blagodejnega dežja. Brez števila procesij se je priredilo zadnje čase. Tudi iz Ljubljane so šle pretekli teden procesije na Rožnik in na Rakovnik. Vse, kar je poštenega in krščanskega, moli, le liberalci se smejejo. Zopet se norčujejo po »Narodu« iz ljudstva, ki hodi v procesijah in prosi za dež. »Narodu« se vidi, da privoščič ubogemu kmetu lakoto in revščino, saj liberalci imajo denarja dosti, kaj jih drugo briga. Liberalne sramotoilce naj si ljudstvo dobro zapomni in svoječasno povrne to grdo zasramovanje.

Liberalci se tolažijo po časopisu radi nove volivne reforme, po kateri dobi kranjski kmet večino v deženi zbornici. Pravijo, da si upajo zmagati v belokranjskem, notranjskem in vipavskem okraju. Ravno tri mandate, kolikor bo znašala večina, bodo skušali pridobiti. No, naj le delajo račune brez krčmarja. Naše pošteno krščansko ljudstvo jim bo zopet zmešalo račune, kakor še vedno. Popolnoma za-

upamo vrlim Notranjcem, Vipavcem in Belokranjcem, da bodo korakali v ogromnih večinah na volišče pod zastavo S. L. S. Naše ljudstvo je toliko zavedno, da dobro vidi v liberalcih svoje sovražnike, zato jim ne bo pomagalo k življenju, temveč jim dalo zadnjo smrtno brco.

Kmečka zveza ima velik shod v Mokronogu 12. t. m. Poročata poslanca gg. Lampe in Mandeli! Može na shod!

Posledica slabega berila. Brezdvomno je pripisovati umor nepozabnega vipavskega dekana Erjavca slabemu berilu. Morilec Pangerc je v Trstu, marljivo prebiral socialistične in liberalne časopise, v kojih je neprestano čital o grdih napadih na duhovnike. Tako berivo mu je vzele vse spoštovanje do duhovskega stanu. Podivjal je polagoma, in posledica tega je bil umor duhovnika. Zato opetovano opozarjamo: Proč z brezverskimi knjigami in časopisi!

Svobodna šola. Za to se ogreva tudi liberalno učiteljstvo po Slovenskem. Otroci iz te šole nimajo nobene vere, kajpada tudi nika-

kega spoštovanja do staršev, ker ne poznajo četrte božje zapovedi. Saj v taki šoli se ne podučuje veronauk. O nekem dečku iz »svobodne šole« se pripoveduje to-le: Blizu Moravske Ostrave sta se neki oče in sin z drugimi igrala na keglje. Sin je dobil igro, oče pa mu ni hotel plačati, rekoč: »Ali se ne bojiš Boga, ko od svojega starega očeta denar zahtevaš?« Sin pa je očetu prismolil zaušnico in dejal: »Saj si me ti učil, da Boga ni, in zdaj, ko bi moral plačati, se nanj sklicuješ!« ... Naši starši se bodo lepo zahvalili liberalnemu učiteljstvu, ki bi rado tudi pri nas uvedlo »svobodno šolo«! Zato pozor!

Prepečena velika nesreča. Z Vrha pri Vinici se javlja: Grozno velika nesreča bi bila skoraj Vrh zadela v nedeljo, 28. junija. Ob 8. uri zjutraj je na neznan način začel kup slame goreti v hlevu pod kaščo hiš. št. 30. Na vpitje v isti hiši so hitro pritekli ljudje in nosili gnoi na goreči kup in polivali z vodo in posrečilo se jim je, da so pogasili ogenj. Ko bi samo dve minuti bila pomoč prekasna, cela vas, ki šteje šestdeset števil, bi bila pogorela. Divji ele-

ment ne bi bil prizanesel niti cerkvi niti župnišču, kakor ni bil prizanesel na belo nedeljo popoldan leta 1865. Takrat je cela vas z župno cerkvijo in župniščem pogorela. Cerkev je od poslopja, kjer je začelo goreti, le osemindesetdeset korakov oddaljena. Vsa poslopja so krita s slamo in stoji drugo poleg drugega. Torej bi človeška pomoč v tej strašni vročini in suši le malo izdala. Hvala Bogu za odvrnitev strašno velike nesreče!

Koroški mladeniči so imeli zopet svoje zborovanje. To pot v Skocijano pri Sinčevasi. Bilo je izborno obiskano. Govorili so mladeniči Anton Gril, Jožef Krof, Carl, g. kanonik Dobrovč ter načelnik štajerske mladeniške zveze, Žebot. Koroška vstaja.

Iz Amerike se vračata na obisk domovine veleč. g. župnik Režek, doma iz Radovice pri Metliki, in preč. g. Ivan Kranjec, župnik v Čikagi.

Za pogorelce v Tihaboju in Brinju je cesar daroval tisoč kron.

Hudo uro so imeli v torek, 1. t. m., v Krškem in v Gotnici na Kočevskem. Toča je napravila mnogo škode. V krško okolico je strela večkrat udarila.

Katoliški shod v Pragi. Od 29. avgusta do 2. septembra se bo vršil v glavnem mestu Češke katoliški shod. Dobro bi bilo, da se tudi nekaj Slovencev udeleži tega shoda naših slovenskih bratov. Kdor bi želel iti na shod, naj to naznani na dopisnici uredništvu »Slovenca«. Udeleženci si bodo mogli ogledati tudi praško razstavo, ki bo odprta do konca septembra. Razstava je veleznanimiva. Uredništvo »Slovenca« bo poskrbelo za ceneno vožnjo in druge udobnosti. Katoliški Čehi bodo z največjim veseljem sprejeli brate Slovence.

Deželni glavar Šuklje si je pretekli teden ogledal z deželnim stavbenim svetnikom Klinarjem Suho Krajino in njene slabe ceste, da se tudi za te, doslej tako zanemarjene kraje kaj stori.

Mošenjska občina je dobila novega župana v osebi g. kiparja Ivana Resmana. On in sedmeri svetovalci so vrli pristaši S. L. S.

V Novem mestu je bil semenj. Cena živine je jako padla. Debeli voli se kupujejo po 56 vinarjev na živo vago; teleta po 72 do 78 vinarjev. Mesarji pa še vedno po isti visoki ceni prodajajo meso.

Skodo, katero je povzročil požar na Bledu, cenijo nad 500.000 kron. Pogorelo je vsega skupaj nad 80 zgradb, hiš, hlevov itd.

Zopet ogenj 29. junija je gorelo v Malem Lipovcu v župniji Ajdovec pri Mihaelu Hrenu. Ogenj je pokončal pod, kozoleč, kaščo in ulnjak. Ne vé se še, kdo je zanetil ogenj.

Po Dolenjskem je gorelo več kresov na čast presv. Srcu Jezusovemu.

V Mostah pri Ljubljani je začel poslovati 1. t. m. nov poštni urad. Za ta prepotrebni urad se je zelo potegoval poslanec Gostinčar.

Domobranski vojaki pešpolka št. 27 so odšli v veliki vročini ravno na praznik apostolov Petra in Pavla na strelne vaje v Begunje pri Cirknici. Mislimo, da ni take sile, da bi morali vojake ravno na velike praznike goniti na vaje. Treba bo to povedati na Dunaju vojnemu ministru.

Cerkvene vesti s Koroškega. Za novega ravnatelja v celovski bogoslovnici je imenovan dosejani podvodja P. Avguštin Vidmer, d. J. Bivši ravnatelj P. Kiehl se poda v Karlovo vane utrievati si zdravje. — Nove maše bodo pelj letoš iz 4. leta gg.: Albert Blasi 26. julija v Št. Andražu v labudski dolini, pridiguje č. g. K. Zweiger, dekan v Št. Andražu. — Anton Kohlmaier 2. avgusta v Pusarnici, pridiguje mil. g. Ferd. Wappis, stolni korar v Celovcu, pridiguje č. g. P. Jožef Brandenburščedl na Nižjem Avstrijskem, pridiguje č. g. Fr. Riedling, častni kanonik pri sv. Štefanu na

Dunaju. — Josip Rudl 25. julija v Šmihelu pri Pliberku, pridiguje č. g. dr. Lambert Ehrlich, kd.-šk. tajnik v Celovcu. — Franc Seirer 26. julija v Reischach, pridiguje č. g. S. Jörg, župnik v Radlach. — Anton Stritof 2. avgusta v Št. Vidu nad Cirknico (Kranjsko), pridiguje č. g. Janez Jereb, župnik v Skocijano na Kranjskem. — Iz 3. leta: Marka Gritsch 9. avgusta v Volšpergu, pridiguje o. Gotthard Purtscher iz reda kapucinov, vikar v Knittelfeldu. — Leopold Hanck 5. avgusta pri Elizabetinkah v Celovcu, pridiguje č. g. p. Jožef Brandenburger d. J., profesor bogoslovja v Celovcu. — Franc Kogler 26. julija v Gössu pri Leobnu, pridiguje č. g. Edvard Gürtler, mestni kaplan v Gradcu. — Izidor Meierhofer 26. julija v Bistrici na Dravi, pridiguje č. g. A. Prosen, župnik. — Franc Mikula 26. julija v Pečah pri Podklostru, pridiguje mil. g. Gregor Einspieler, prošt v Tinjah. — Franc Senk 2. avgusta na Jezerskem, pridiguje č. g. Jožef Volc, župnik na Velikih Poljanah (Kranjsko). — Andrej Truppe 26. julija v Podravljah, pridiguje č. g. Jožef Svatoň, župnik v Št. Vidu v Podjuni. — **Železnica Št. Janž-Trebnje.** Dne 30. junija je pripeljal vlak iz Št. Janža prvi premog v Trebnje. Železniški stroj je bil tem povodom okrašen.

Na sejmu okraden kmet. Iz Črnomlja se nam poroča: Na sejmu dne 30. junija t. l. sta dva nepoznana lopova ukradla nekemu Belokranjcu 400 kron. Peljala sta ga proti lozi »Svibenj«, češ, da imata tu svoje volove, ki mu jih hočeta prodati. V Svibnju sta ga pa oropala denarja.

Kravo prodala za tri — krajcarje. Širi se govornica, da je neka žena prodala na sejmu v Črnomlju svojo kravo za tri krajcarje; krajcarji so bili čisto novi in ženica je mislila, da so dvajsetkronski cekini.

Dve Slovenci zgoreli v Ameriki. Iz Pueblo, Colo., poročajo: Pripetila se je nesreča, vsled neprevinosti, katere žrtvi sta Slovenka Terezija Hočevar in njena nekaj mesecev stara hčerka. Terezija Hočevar je hotela hitro zanetiti ogenj s posodo, napolnjeno s petroljem. Posoda ji je v rokah eksplodirala, bila je v hipu njena obleka v ognju. Poslopje je tudi takoj bilo v ognju; predno so dospeli ognjegasci, bilo je že vse v plamenih. Pohištvo je vse zgorelo, in otrok, ležeč v sobi, je zgorel. Žensko, soprogo Matije Hočevar, so strašno opečeno prepeljali v bolnišnico, kjer je drugi dan v mukah umrla. Bila je doma iz fare Hinje, Dolenjsko. Bila je šele eno leto poročena.

Zmaga S. L. S. Iz Mirne se nam poroča: Pri ponovljeni občinski volitvi za I. razred, dne 1. julija, je S. L. S. zmagala z 12 proti 6 glasovom. Že potrjene volitve v II. in III. razredu so istotako ugodno izpadle.

Bojkot pivu izvršujejo vsled podraženja po Ljubljani mnogi pivopivci ter pravijo, da hočejo vztrajati toliko časa, da se pivo poceni. Bojkot se v nekaterih gostilnah precej pozna. Gostilničar pri »štev. 6« na Dunajski cesti, ki navadno iztoči na dan po sedem sodčkov pive, je 1. t. m. iztočil samo en sodček. Ljudje pravijo, da hočejo gostilniški zadržji in njenemu načelniku Tostiju pokazati, da v Ljubljani nista vsemogočna, če tudi vedno iadrata pod liberalno zastavo.

Iz Suhe Krajine. Strašna suša je pri nas, Sena ni skoro nič. Le malo se nakosi, in še to ni mnogo vredno. Ljudje in živina trpe vsled pomanjkanja vode. Po več ur daleč morajo voziti slabo vodo, kajti kapnice so večinoma izsušene. Voda, ki je prej ne bi bili privoščili niti živini, mora biti zdaj dobra za ljudi. Pri tem pa strašna pota, po katerih se mučijo ljudje in živali! Res, potrebni smo pomoči, ker za žejno, ki nas tare, lahko pride letoš še lakota.

Nogo si je zlomil č. g. Anton Kreč, kaplan v Cerkljah.

Deželni glavar goriški. »Reichspost« je zvedela, da bo deželni glavarjem goriškim zopet imenovan Pajer, glavarjevim namestnikom pa dr. Gregorčič.

Kmečki shod v Gorici. Na praznik sv. Petra in Pavla so se zbrali slovenski kmetje v Gorici na ustanovni zbor krajne podružnice deželne zavarovalnice za govejo živino. Shod je bil na kmetijski šoli ob 10. uri dopoldne. Zborovanje je vodil kot pooblaščenec deželne zavoda č. g. dr. A. Pavlica, ki je zbranim razložil pravila. Zavarovalnica za govejo živino obstoja mej slovenskim kmeti v Gorici že od leta 1899. Sedaj se je preosnovala kot slovenska krajna podružnica goriške deželne zavarovalnice. Za predsednika je bil izvoljen g. Anton Podgornik, pristav slov. kmetijske šole, za njegovega namestnika pa Matevž Bensa; za nadzornike so bili izvoljeni: Pavel Mladovan, Anton Plahuta in Franc Pavlin, za njih namestnika pa Avguštin Kovic. Preostanek ki ga je imela prejšnja zavarovalnica, se izroči zaigru nove krajne podružnice.

Veliko škodo napravljajo kmetu na Krasu kobilice. Pravijo, da bo vlada podpirala nabiralce kobilic. Za en liter kobilic se bo baje dobilo 30 vinarjev.

Žito na Krasu je jako prazno in nizko. Tu in tam je malo zemlje. Suša je, kobilice se pasejo. Grozno je. Ljudje so tu in tam poželi ali pokosili pšenico — prazno — da bode iz nje vsaj slama — hrana za živali.

Prvo hrvatsko narodno romanje v Lurd. (Pod pokroviteljstvom presvetlega gospoda biskupa krškega, dr. Antona Mahničja.) Dne 10. avgusta: Odhod z Reke s posebnim velikim parobrodom ob 7. zjutraj. Prihod v Benetke ob 5. uri popoldne. V Benetkah nas bo čakal posebni vlak. Večerja na kolodvoru. Prihod v Milan okoli polnoči. S kolodvora se peljemo z omnibusom v hotel. — Dne 11. avgusta: V Milanu ostanemo cel dan; ogledamo si tu razne znamenitosti, ki jih ima to mesto obilo. — Dne 12. avgusta: Odhod iz Milana ob 8. uri 30 minut. Na kolodvor se odpeljemo v omnibusih. Kosilo v Genovi, večerji v Ventimila. Dohod v Marseille okoli polnoči. Stanovanje in omnibus. — Dne 13. avgusta: Zajutrek, kosilo in večerja v Marseille, ki je zapustimo ob 3. zjutraj. Za bivanja v Marseille se peljemo z vspenjačo do glasovitega svetišča »Naša Gospa Cvarica« (Notre Dame de la Garde). — Dne 14. avgusta: Kosilo v Tuluzu. Prihod v Lurd ob 2. popoldne. — Od 15. do 16. avgusta: Bivanje v Lurdu. Hrana in stanovanje v hotelih. — 17. avgusta: Zajutrek in kosilo v Lurdu, z omnibusom na kolodvor. Večerja v vlaku. — Dne 18. avgusta: Zajutrek v Marseille, kosilo v Ventimila. Prihod v Genovo ob 8. zvečer. Z omnibusom do hotela. Večerja in stanovanje. — Dne 19. avgusta: Bivanje v Genovi do 1. ure popoldne, hrana in stanovanje v hotelih. Odhod iz Genove in povratek v Milan in Padovo. Večerja v Veroni na kolodvoru in v bližnjih hotelih. Dohod v Padovo ob 10. zveč. — 20. avg.: Zajutrek in kosilo v Padovi, odhod v Benetke, kamor dospemo ob 12. uri 45 min. S parobrodom do cerkve sv. Marka. V Benetkah se ostane do večera Večerja v hotelih, ob 8. uri povratek s parobrodom na Reko. — Cena za potovanje, hrano, omnibuse in vse druge potrebe: Za prvi razred 450 K, za drugi razred 350 K, za tretji razred 250 K. — Vpisuje se pri uredništvu »Naše Gospe Lurdske« (samostan oo. kapucinov, Reka). Vpisovanje in prijavljanje traja do 15. julija. Vsak, kdor se bo prijavil pozneje, bo moral plačati 10 K več. Vsakdo, ki se želi vdeležiti romanja, mora poslati, naznačivši razred, v katerem hoče potovati, ta-

koj, ko se prijavi, 15 kron, da se pokrijejo izdatki; more se pa poslati tudi celi znesek. — Opazke: Potniki bodo razdeljeni v skupine, katerih vsaka bo imela izkušenega vodnika. Za slučaj potrebe po potoval z nami zdravnik. Dobe se tiskane pesmi, ki se bodo pevale na potu, kakor tudi pravila, po katerih se bodo morali romarji ravnati na potu in katera bo uredništvo vsakemu romarju na zahtevo poslalo. — V slučaju, da se ne prijavi okoli 300 romarjev, bo sledila kaka manjša izpremema glede potnega reda; zaradi tega naj vsak svoji okolici to plo pripravijo do naše prvo romanje. — Vse, ki nameravajo iti na božjo pot, naj srčneje prosimo, da se prijavijo vsaj do 15. julija in naj nihče ne odlašajo do poslednjega časa, ker vsako obotavljanje more le škodovati točnej uredbi, za katero mora biti odgovoren organizator romanja. Iskreno prosimo, da se vsak, ki se želi pridružiti romanju, čim preje prijavi O. Bernardinu Skrivaniču, prov. kapucinov in uredniku »Naše Gospe Lurdske« na Reki (Fiume).

Cerkvenim pevovodjem in organistom priporočamo Janez Laharnarjevo »Slovensko sveto mašo« za mešan zbor s spremljavo orgel II. natis. — Lahka, zelo melodiozna slovenska maša, ki popolnoma odgovarja veliki potrebi naših cerkvenih zborov. Dobi se v »Katol. Bukvarni« v Ljubljani in velja 1 K 20 vin.

Vse »Domoljubove« čitatelje in čitateljice vprašamo, ali že imajo vžigalice »Slovenske krščansko-socialne zveze« na korist obmejnim Slovencem. Iz nekaterih krajev na Kranjskem še nimamo poročil. Po nekaterih krajih je pa agitacija prelamala živahna. Kupujte naše vžigalice in zahtevajte jih povsod. Kupujte samo v trgovinah, ki imajo naše vžigalice! **Somišljeniki in somišljenice, vzdramite se povsod, kjer še ni vžigalic »Slovenske kršč. socialne zveze«.** Naročila sprejema: »Slovenska krščansko-socialna zveza« (Odsek za narodno obrambo) v Ljubljani.

Gorenske novice.

Iz kamniškega okraja.

Iz Kamnika. Izjava. Dopisniku iz Buč v Tuhinjski dolini, kateri zanika svoje katoličanstvo ne pove pa, kateri veri pripada, ker se producira v listu »S. N.«, ki je po njegovi misli »menda« najbolj pošten in pravičen — nekoliko odgovora. Ko se sadijo buče, pravijo, da je treba lagati, ker so potem sadeži bolj debeli; ko pa dopisnik iz Buč poskuša s svojo denunciacijo, katera je popolnoma zgrešila svoj namen, zdi se mi, da bo ta vera še slabša. Kdor zbija svoje kritične šale na kratkih brkah in svojih otroških mlinčkih, ta naj gre raje kozlice past, kakor pa bi poizvedoval v Kamniku, kaj ima storiti cestni odbornik. Takih kozlov mi že itak preostaja, vendar bi upal voditi, nikakor pa ne pasti, še tistega iz Buč, ali morda iz bližnje okolice, kadar mu brada še nekoliko poraste. Cenjeni dopisnik naj le povpraša, kedo cesto plačuje, potem ne bo več iskal vzroka mojemu imenovanju v cestni odbor. Zato si upam nasproti dopisniku, ki je apeliral na slavni deželni odbor, opozoriti zastopstva kmetskih občin, naj se pazijo liberalnih domišljavih in bahatih kandidatov pri vsakih volitvah. V spornem slučaju očita dopisnik površnost v delu, ne pove pa, ali ne ve, da bode delo po končani ureditvi za 75% cenejše, kot doslej. Dopisniku pa menda ni prav nič na tem, koliko se plača, samo da bi račune sam on vodil. Zares, kislo grozde. — V. B., t. č. cestni odbornik za Tuhinjsko dolino.

Iz Špitaliča. Velika suša povzroča v naši okolici sedaj veliko škodo. Žito zori pred časom in se suši kar stoječe, na pašnikih nima živina paše, ker že dva meseca ni bilo skoro nič dežja. Na več krajih že vode primanjkuje. Lansko in letošnje leto so veliko škodo delali črvi po senožetih in travnikih, sedaj pa suša tako, da se bo po hribih malo mrve dobilo za živino. Slabo je to za kmete, posebno v goratih krajih, kjer je največji pripomoček živinoreja in se pri tej zanaprej silno slabo obeta. Bog pomagaj! Sadna letina ponekod dobro kaže, če ne bo pred časom dol popadalo.

Iz Mekinj. Na sv. Goro je poromalo v soboto, dne 27. junija, 25 članov tuk. izobraž. društva, po večini društveni tamburaši in pevci. V nedeljo, 28. junija so opravili v veličastni Marijini cerkvi svojo romarsko pobožnost ter peli pri sv. maši. Na to so poleteli proti Trstu. Od tam so se na parniku popeljali proti Kopru. Prvikrat na morju, koliko iznenadenje in veselje! Kljub veliki vročini so bili društveniki izredno židane volje. Na več krajih so prepevali izbrane moške zборе; povsod so naše pevce z veseljem poslušali, le Lahoni, ti strupeni sovražniki slovenske pesmi, kakor slovensčine sploh, so jih srpo gledali, v Trstu jim celo zvižgali. Vrnili so se izletniki z najlepšimi spomini ter z veseljem pravili svojem o zanimivostih s pota. Mladini taki izleti širijo duševno obzorje ter mnogo pripomorejo k umski izobrazbi. — Prihodno nedeljo (dne 12. julija) ob 3. uri se bode vršil društveni občni zbor ter volitev novega odbora. O tej priložnosti bode domači gosp. župnik imel predavanje o slovenskem romanju v Lurdu ter nam bo gotovo povedal mnogo zanimivega iz daljnega pota, posebno pa še o tako slovečem Lurdu. Vsi, člani in prijatelji društva, pridite gotovo!

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Iz Slavnost blagoslovljenja gasilnega in kmetijskega doma preteklo nedeljo se je izvršila v najlepšem redu. Točno ob 4. uri popoldne je gospod svetnik in župnik Malovrh blagoslovil novo poslopje in orodje, nato pa se je otvoril šoh, na katerem je, burno pozdravljen, govoril naš priljubljeni poslanec komerc. svetnik Fran Povše, ki se je nalašč zato pripeljal z Dunaja. V izbranih besedah je z njemu lastno prisrčnostjo opisal težnje kmečkega stanu, h koncu pa mu je iz srca privrela misel, ki je segla tudi v srca mnogobrojnih poslušalcev, namreč misel: Bodimo gasilci in čuvaji svojih domov, bodimo pa tudi vsikdar zvesti čuvaji najsvetejših svojih svetinj, vere in domovine svoje, zato pa ostanimo zvesti svoji veri in zvesti svojemu ljubljenu vladarju Francu Jožefu. Gromoviti živio in slava! je zaoril v množici. Po tem prelepem govoru gospoda poslanca se je razvila najživahnejša veselica. Brez plesa se je vršila prav prisrčna zabava, med ljubkim petjem dekliskega zboru in veselim tamburanjem bratov telovadcev pod vodstvom g. organista je hitro minul čas in na večer so se udeležniki razšli zadovoljni in v zavesti, da šentvidci so »vrli rojaki«.

Iz Tudi cesarska slavnost, ki so jo priredili šolski otroci v nedeljo, 28. junija, je bila nad vse lepa. Otroci so deklamirali in peli, da je bilo veselje. Slavnosten govor je imel šolski vodja. Slavnostni oder in kip presvitelega cesarja je prav okusno in lično okrasil učitelj gosp. Ogrin.

Iz Suša je pri nas zelo občutna. Fižola in otave ne bo nič, krompir se bo, kakor je upati, še nekoliko naredil, ker je v soboto in nedeljo ponoči padlo nekaj dežja. Gospod poslanec Povše nam je povedal, da se bodo poslanci pri poljedelskem ministru prav zelo po-

trudili, da bo kmet vsaj do otave mogel priti po primerno nizki ceni. Bog daj, da bi prizadevanje naših skrbnih poslancev imelo veliko uspeha!

Bohinjske novice.

Iz Požar na Ručevnici je nastal dne 30. junija še pred poludnem v parceli Ozejkovi iz Lepenj. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Prejkcne po nepredvidnosti kakega tobakarja. Hipoma se je ogenj širil ter uničil vsaj 700 m² dobro zaraščenega gozda. Prvi je ogenj zapazil Pavle, ki je v bliž. svojem gozdu drvaril. Zaslišal je čvrčenje in pokanje gorečega drevoja ter takoj letel k ognju klicati ljudi na pomoč. Sam pa se je z vso silo lotil rešilnega dela. Takoj so prileteli Rovtarji in Lepenčmani. Delali so pridno: tudi požarna bramba je bila kmalu na mestu. Kmalu je bil ogenj lokaliziran! Bati se je bilo, da se ogenj zopet oživi; zato je župan odredil stražo za toliko časa, dokler je kaka nevarnost. Vsled dolgotrajne suše so daleč v zemljo zasušene celo korenine. Če bi bil ogenj preskočil čez vrh gore Ručevnica, potem bi bila v nevarnosti vsa vas Nemškega Rovta.

Iz Vročina in suša je neznosna. Iz Bohinja: Suše, tako dolgotrajne, kakor letos, niti stari ljudje ne pomnijo. Zemlja je povsod — tudi po močvirnatih krajih razpokana več centimetrov na široko. Ljudje so v silnih skrbih; saj ne bo ne krne ne žita. Vse zaupanje stavijo v tej stiski nele Bohinjci, temveč tudi bližnji in daljni sosede iz Kranjske in Primorske v sv. Janeza pri jezeru. Dan za dnevom hodijo v procesijah prosit dežja k sv. Janezu. V torek je bilo zbranih pri sv. Janezu pet župnij, ne da bi se bili kaj domenili. Veličasten je bil prizor tolikih stotin zbranega ljudstva, ki je prišlo prosit dežja in klicalo k Bogu: Daj svojim vernim potrebnega dežja! Iz blejskega kota prišli so s svojim župnikom Mrakom Belani, iz Tolminskega: Stržičani s svojim vikarjem, nadalje župljani iz Podbrda tudi s svojim župnikom. Vaščani iz Nemškega Ruta prihiti so s križem čez sedlo »Suha«. Da bi bili le kmalu uslišani! — Sena bo prav malo. Trave je vsled suše vedno manj. Z obupom gledamo v prihodnost. Vsak, kdor je mogel druga leta prezimiti pet glav goveje živine, preredit bo letos komaj eno.

Iz Poštne nabiralnike nam je poštna direkcija po dveletnem moledovanju vendar oskrbela tudi po stranskih vaseh v spodnji dolini. Poštni sel s 1. julijem trikrat na teden obhodi vasi Brod, Kamnje, Polje, Ravne in Nemški Rovt ter iz nabiralnikov pobere pisma. Da pisma tudi dostavlja, je samo ob sebi umljivo. Sedaj bo vendar red. Koliko pisem se je izgubilo! Največ zaslug, da se je prošnja občinskega odbora ugodno rešila, ima naš poslanec Pogačnik. Opetovano je pisal in dregal pri direkciji. Hvala in čast mu!

Iz Živnozdravnika prične s prihodnjim mesecem redno dvakrat na mesec prihajati na Bistrico. Imel bo uradne dneve. Kolika dobrota za kmete, prodajalce pa tudi za kupovalce živine! Ob uradnih dnevih imeli bodo živinorejci ugodno priliko, iskati pomoči za obolelo živino pri strokovnjaku - živnozdravniku.

Iz Poprava jezua. Mlinarji in usnarji pričeli bodo popravljati jez nad vasjo. Prav! To delo je neobhodno potrebno, če hočejo dobiti kako odškodnino za vodo, koja teče namesto iz Male Bistrice po podzemeljskih votlinah v predor v Belco.

Iz Pri slavnostnem sprevedu na Dunaju smo se Bohinjci dobro postavili. Iz obeh dolin nas je bilo 56. Vsi smo prišli zdravi in veseli s cesarskega Dunaja domu. Žal je marsikomu, da ni šel.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Škofjeloško društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb priredi v nedeljo, dne 12. julija, popoldne veliko vrtno veselico na »Stemerjih«, katere čisti dobiček je namenjen blagemu smotru, da pomaga društvu zanemarjenim otrokom. Pri veselici sodelujejo godba iz Gornje Savinjske pevski zbori; odbor si je preskrbel mnogo in lepih dobrot, da bo z izidom taborole vsakega zadovoljil. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Ker zasleduje to društvo najplemenitejše cilje, je njega edini in najvišji smoter dobrodelnost in potrebuje gnotnih sredstev, da zamore svojo nalogo uspešno izvrševati, vabi odbor uljudno k obilni udeležbi.

g Ovsišje pri Podnartu. Tudi pri nas vlada velika suša. Košnja je bila slaba, drugi pridelki bodo tudi pomanjkljivi, ako se nas Bog ne usmili in ne da potrebnega dežja. — Pretekli teden smo praznovali tridnevno presv. Sreča Jezusovega. — Dne 26. junija smo imeli dve sv. maši. Popoldan smo spremili k večnemu počitku 19-letno Marijo Fister. Bil je lep pogreb.

g Z Gorenjskega se nam piše: Res pomilovanja vreden je kmet v tej grozni suši! Mrve letos ne bo dobil niti polovico toliko kot lani, otave pa sploh nič ne bo! Kaj bo z našo živino? Cena ji je vsled grozne suše silno padla. Teleta kupujejo mesarji po 42 vinarjev stari funt, pečenko pa prodajajo še vedno po 1 krono 60 vinarjev. Kaj naj pričnemo? Mrva je tu sedaj po 6 kron stari stot, pa bo gotovo poskočila do jeseni na 10 kron. Mleko ima pa še isto ceno! Mlekarne, sedaj je priložnost! Podražite mleko! Vsaj za štiri vinarje pri litru. Kar zmenimo se, pa določimo dan, s katerim se mleku cena dvigne. Kar določimo: s tem in tem dnem bodi cena litru mleka 20 vinarjev po vsej deželi, po mestih pa primerno dražje. Po mojem skromnem mnenju bi bilo najpraviše, če se »Mlekarska zveza« nemudoma zavzame za to prodajenje. — Kmet.

g Z Dobrove pri Ljubljani. V teku treh tednov so se zgodile tri velike nesreče: dne 9. junija je skočil v vodo zidarski pomočnik Andrej Suhadolc, ker se mu je vsled pijančevanja zmešalo v glavi. Star je bil 35 let. — Dne 2. junija si je še ne 21 let stari posestnikov sin Anton Oražan prerezal trebuh in je v šestih urah umrl. Pravijo, da se je bal vojašnice, ker je bil spomladi potrjen, pa morda je mel tudi vrag alkohol svoje krepilje zraven. — Dne 1. julija pa je 45 let stari posestnik Janez Pustavrh, doma od Sv. Katarine, tako nesrečno padel s črešnje, da je bil pri priči mrtev. Zapušča devet otrok in vdovo. Ker je bil lovec, so mu lovci pri pogrebu ustrelili, kar je naredilo name zelo otožen vtis. Na misel mi je prišlo: Tako mine vse posvetno. — K tem trem prištetem še četrto nesrečo, ki nas čaka, ako ne bo Bog kmalu poslal dežja. Zgoditi bi se znalo, da bi stradali ljudje in živina.

g Iz Št. Jurija pri Kranju. Dne 12. julija popoludne obhaja naša mladeniška Marijina družba desetletnico, od kar je bila ustanovljena. V ta namen se pripravljajo člani Marijine družbe in izobraževalnega društva že dalj časa. Za to slavnost smo si omissili nov gledališki oder, ki je prav lep in pripraven za naše razmere. Mizarsko delo je napravil gosp. Jakob Prestor, mizar v Srednji vasi, zastor in kulise pa g. historični slikar Matija Bradaška iz Kranja, ki je svojo nalogo prav umetno izvršil. Naslikal nam je na zastor jako naravno prisočur, in tudi druge slike so prav žive. Priročamo ga društvom pri nabavi odra. Ob tej priliki proslavimo tudi 60-letnico vladanja našega presvitlega vladarja Frančiška Jožefa I. — Spored slavnosti: I. Ob 2. uri popoludne v cerkvi slovesni nagovor. Govori nad-

zornik Marijinih družb, velečastiti g. župnik J. Kalan iz Zapog, potem pete litanije Matere božje. II. Ob 4. uri bo v prostorih g. župnika igra in petje. I. D. Jenko: »Što čutiš Srbije tužni«. 2. A. Mihelčič: Mladeniška za Marijine družbe. 3. Haydn: Avstrijska cesarska himna. 4. D. Jenko: »Slovenac i Hrvat«. 5. »Garcia Moreno«. Zaloigra v petih dejanjih. Po Trivard-Arensu priredil A. U. — Vstopnina k igri v prid društvene knjižnice in novega odra: Sedeži 80 vin., stojišča 40 vin. Ker je namen dober, vabi k tej slavnosti vse sosedne Marijine družbe pa tudi izobraževalna društva in slavno občinstvo najvljudneje odbor »S. k. izobraževal. društva v Št. Juriju prf Kranju«.

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Od Sv. Križa pri Litlji. »Domoljub« je že poročal o požaru v Tihoboju, ki je 11 posestnikom uničil vsa poslopja. Sedaj so že nekatera poslopja postavljena. Zahvaljujemo se vsem dobrotnikom, sosedom, bližnjim faranom, zlasti č. č. gg. duhovnom za obilno podporo.

d Krka. Zadnje poročilo v »Domoljubu« o naši posojilnici, o nje napredku in prometu v mesecu maju do 40 tisoč K, ni nič kaj ugajalo nekaterim našim možakom. Rekli so: »Kaj tako bahajo, dva amerikanca sta prišla in založila«. Kaj pa poročete sedaj, dasi sami dobro veste, da ni nobenega amerikanca bilo ne v majniku, še manj junija, in ima posojilnica vendar nekaj nad 45 tisoč kron prometa, v juniju brez vsakega ameriškega drobiža. Ali ni napredek vedno lepši? Le tako naprej, in še lažje bomo razpolagali s čistim dobičkom in podpirali domačo faro. — Može, letos kaže slaba letina. Kaj, če bi se malo pomenili in se zglasili v posojilnici, ki bi nakupila več koruze in žita, sedaj že ali v jesen, dokler je še ceneje, in ga spomladi razdelila posestnikom brez vsakega dobička, da ga vam ne bo treba od prekupcev strašno drago plačevati. Posojilnica bi založila ves kapital, plačala takoj, pa več skupaj, in zato dobila ceneje. Odjemalci bi pa plačevali na drobno, počasi in kedar bi mogli. Tudi kvas, ki ga je postavila tukajšnja posojilnica za šolsko zastavo, se precej množi. — Pa še nekaj! V torek po prazniku sv. Petra in Pavla so šli naši otroci v spremstvu vsega učiteljstva in gospoda kaplana v Ljubljano. S kakim veseljem so šli zdoma, se ne da popisati. Peli so in ukali na potu, da je bilo veselje. V Ljubljani smo šli naravnost v cerkev sv. Florijana, kjer so naš gospod kaplan opravili sv. mašo, pri kateri so otroci tako lepo peli, da so rekle nekatere gospe, ki so bile tudi pri maši: »Nismo mislile, da znajo otroci na deželi tako lepo peti.« So pač čvrsti čisti in krepki glasovi. Šli smo tudi na grad in v stolp ter imeli krasen razgled. Pop. smo si pa ogledali še druge zanimivosti mesta. Obed in večerjo smo imeli v ljudski kuhinji. Cena zelo nizka, postrežba pa fina. Bog povrni in poplačaj ves trud stotero vsemu osebju, ki je imelo z nami opraviti. Vidimo se kmalu zopet v Ljubljani, taka je želja otrok.

d Iz Loškega potoka. Predavanje je priredilo prejšnjo nedeljo društvo »Tabor«. Govoril je gosp. dr. V. Schweitzer o razmerju kmetijskega stanu do države: Dolžnosti nas že opomni država sama, a pravic se moramo najprvo sami zavedati, da si jih znamo poiskati. V to pa treba poleg strokove ne še tudi politične izobrazbe; še posebej v sedanjem času, ko se toliko pravic pri vladanju polaga v roke ljud-

stva. Nato je podal g. govornik mal zgodovinski pregled o razvoju kmetijskega vprašanja. Končno je pa še pojasnil, kar nas je posebno razveselilo, par točk iz programa naše S. L. S., s čemur je pokazal, da S. L. S. resno misli na korist našega stanu in je že precej točk svojega gospodarskega programa rešila. Dopadla nam je posebno točka o stalnih domovih in kmetijskih zadrugah. Predavanje je bilo jedrnat in temeljito. Gosp. govorniku iskrena zahvala za trud in požrtvovalnost, ni se ustrašil dolge prašne poti iz Ljubljane k nam. Hvala in na svidenje! Udeležba je bila nad vse povoljna. Mož in fantov prav lepo število. Po govoru je pristopilo na novo 16 članov. — Misel in načrt o »Društvenem domu« sta našla prijatelj in odmeva pri naših ljudeh. Kdor stvarno premisli, vsakomur ugaja ta misel. Upamo, da bo tudi dosti jih, ki bodo pomagali uresničiti misel o »Domu«! I kajpak, kot nikjer, tako tudi tu ne manjka nasprotnikov. Se dobi, ki v svojem gospodarskem srcu zamisli drugače, pa pobija to misel in nasprotuje. Pa nič za to. Nasprotniki »Doma« bodo nas šele vzpodbujali in priganjali k delu. Požrtvovalna srca so že oddala svoj prvi dar za »Društveni dom«, 700 jih je doneskov: društvo »Tabor« 120 K, Bartol Jakob (Hrib 20) 100 K, Knavs Anton (Hrib 2) 20 K, Rojec Franc, trg. pomočnik 20 K, Debeljak Franc, Malilog 20 K, veselo omizje pri g. Gregoriču v Retjah (28. jun.) 18 K. Bog plati! in daj veliko posnemovalcev.

d Banjaloka na Dolenjskem. Dne 25. junija t. l. umrl je naš postiljon Jože Zupančič. Rodil se je pokojni v Malih Dulah pri Gombišču, župnije Št. Vid pri Zatičini dne 27. nov. leta 1868. Ko je kot dragonec doslužil vojake, stopil je v službo kot hlapec pri g. Kajfežu, znanemu vinotročcu v Novem selu št. 2, in nekaj let vozil vino na razne kraje. Kasneje je postal postiljon in 13 let vozil pošto v Kočevje in na Brod ob Kulpi. Bil je vesten in postrežljiv. Kar si mu naročil ali zaupal, ti je vselej dobro in vestno opravil. Pri težavnih službi nakopal si je jetiko, ki ga je spravila v najboljših letih v prezgodnji grob. Zapušča mlado vdovo, edini sin njegov Jože je umrl tri tedne preje. Ker je bil miren in postrežen, ga bo tudi vse od Kočevja do Broda ohranilo v dobrem spominu. Svetila mu večna luč! — Kakor drugod, imamo tudi pri nas grozno sušo. Dež je namočil zadnjikrat o Binkoštih, 30. junija pa smo imeli le malo roso. Seno je uničeno, na nekaterih krajih, zlasti po njivah, kar kakor požgano. Kaj bo z živino. Krme ni, paše ni in cena živini pa še vedno pada, ker ni kupcev. Poljski pridelki tudi silno trpe radi suše. Vode primanjkuje in donošati in dovažati jo je treba pol ure in več daleč. Če kedaj, je gotovo zdaj opravičena prošnja: Daj svojim vernim potrebnega dežja!

d Iz Dobropolj. O naših zadrugah se v časopisih malokdaj kaj poroča. Te zadruge so se dobro utrdile, pa ne potrebujejo nikake reklame več. Meseca maja je imela občni zbor posojilnica, ki obstoji trinajst let. Iz letnega poročila povzamemo, da je štela zadruga leta 1907. 681 zadružnikov in 19.259 K rezervnega zaklada. Hranilne vloge so znašale že 900.607 kron in bodo letošnje narasle bržkone čez en milijon. Gotovo lep uspeh! Posojila so znašala 875.412 K. Razume se, da podpira posojilnica, bodisi z darovi ali pa z brezobrestnimi posojili vse naprave, ki so v korist faranom. — V prvem polletju l. 1908. je imela prometa že nad 950.000 K. — Kmetijsko društvo pa obstoji že dvanajst let. Na sv. Petra in Pavla dan leta 1896. so se vpisali prvi zadružniki. Kolikokrat so mu že prerokovali smrt. A preroki so šli, zadruga stoji. Za leto 1907. se je izdalo letno poročilo, in to pove, da ima zadruga 271 za-

družnikov in 7311 K rezervnega zaklada. Minulo leto je prodala blaga za 65.099 K. Res je, da bi se zadruga veliko bolje lahko razvijala, ako bi ljudje le hoteli. A kakor povsod, tako tudi pri nas manjka združnega duha, kar je glavna ovira vsega. Društvo ima lepe prostore, vodstvo naj pa skrbi, da se urede razmere v zadružni mlekarni. — Kolavdacija novega šolskega poslopja se je vršila meseca maja, a našlo se je nekaj nedostatkov, in šola še ni prevzeta. — Poleg kolodvora gradi tvrdka Štimic & Hočevar veliko apnenico. Gotova bo meseca avg. — Suša je uničila mnogo poljskih pridelkov. Krme bo pol manj kakor druga leta, mnogo živine bodo morali odprodati.

d Od sv. Kriza pri Litiji. V imenu vseh tihabojskih pogorelcev se zahvalim našemu prečast. gospodu župniku, ki so nam darovali vsakteremu pogorelcu po 20 K, in vsem, katerim je hrana pogorela, po eno vrečo pšenice. Bog jim tisočkrat povrni!

d Iz Tržišča in okolice. Dne 20. julija t. l. bode bral v Gradcu novo mašo naš župljan, č. g. Alojzij Plantarič, rojen v Gabrijelah pri Tržišču iz družbe č. o. lazaristov. Le žal, da se ta redka slavnost ne more vsled pravil lazaristne družbe tukaj obhajati; in to tem bolj, ker v naši župniji že 12 let ni bilo nove maše. Pred 12 leti jo je zadnji bral č. g. Josip Plantarič, sedaj župnik dobrovški nad Ljubljano, ki je bratranec novomašnikov. Bog dodeli novomašniku rojaku obilo sreče in blagoslova! — Dne 24. junija se je pri podjetniku Pikolu v Karmelu ponesrečil nek 18 let stari delavec iz Bučke. Kopal je zastarel zgoren premogov gramoz, a pri tem je bil nepreviden, da je drobec gramoz preveč izpodkopal, in vsled tega se je utrgala velika plast in ga podsula. Bil je takoj mrtev. Pogreba se je udeležilo tudi nadzorovalno osebje gradeče tvrdke Knoch. — Postajni napis v Karmelu je še vedno nemško-slovenski, v žalitev tukajšnjih Slovencev in sploh celoga okraja. — Poizkusni vlak že vozi po nedodelani železnici. Pretekli teden je prvič odpeljal več vozov, v ta namen je bil stroj okrašen. — Strašna suša vlada po naši okolici, da najstarejši ljudje take ne pomnijo, ker od spomladi že ni bilo zadosti dežja. Krma, katere se je vsled suše malo pridelalo, se tako draži, da se v travnikih prodaja do 10 K stari cent in tudi višje, a je še ni dobiti; kje so potem še stroški za spravlanje. Živina se tudi pod ceno ne more prodati; a meso je v mesnicah po 1 K 20 vin. kg. In vendar se bodo našli mesarji, ki bodo zgubo delali pri svojem obrtu. Čudno!

Iz ribniške doline.

d Iz Sodražice. V nedeljo, 28. junija, nam je priredilo naše izobraževalno in pevsko društvo »Glas« prav lepo zabavo. Spravilo je na oder krasno žaloigro »Garcia Moreno«. Na občinstvo je napravila globok vtis. Gledalci so bili zlasti prizori, ko se Moreno poslavlja od svojega osemletnega sina Gabrielita in mu, sluteč smrt, v katero so ga framasoni obsodili, daje zadnje očetovske opomine. Nekatere uloge so se igrale naravnost izborna, vse pa v popolno zadovoljnost. Društveniki so lahko ponosni na svoj prvi nastop. Saj so jim gledalci izkazali najlepše priznanje s tem, da so kljub veliki vročini pazljivo sledili posameznim prizorom ter niso štedili s pohvalo koncem vsakega dejanja. Smemo reči, da ga ni bilo pri predstavi, ki bi se bil nezadovoljen vračal od nje. Poleg velike žaloigre se je prizoril tudi komični prizor »Vrban Smuk pri doktorju«, katerega je neki dijak iz ribniške doline po znani Jurčičevi povesti prav dobro priredil za oder. Kakor so pri prvi igri gledalci nad Mo-

renovo usodo žalovali, tako so se pri tej burki prav pošteno nasmejali. V začetku in med igrami so pevci našega »Glasu« pokazali svoje lepe glasove, ker so prav dovršeno zapeli nekaj pesmi, med katerimi nam je posebno ugajal velik moški zbor »Zrinjsko-Frankopanska«. V kratkem nas društvo zopet razveseli s predstavo, v kateri bodo naša dekleta pokazala, kaj ta znajo. Pripravljajo se za »Lurško pastarico«. To naj zadostuje v dokaz, da ne deluje samo nam sosedni »Tabor«, ampak tudi naš »Glas«.

d Od Sv. Gregorija. V hudi suši, ki tudi nas pritiska, nam je v malo pomoč semtertje kak deček, ki rastlinstvo po polji nekoliko osveži, da popolnoma ne usahne. Tak kratek naliv smo dobili v torek po sv. Petru popoldne, toda prišla je voda z ognjem. Treščilo je v kaščo posestnika Fr. Marolta na Pustem hribu, ki je do tal pogorela. Le nekaj malega se je dalo rešiti iz nje. Gasilci in ljudstvo je bilo na mah na kraju nesreče in so vkiub temu, da ni bilo dobiti skoraj nič vode, vendar ogenj omejili na samo kaščo. Seveda jim je bilo v korist gosto drevje okrog kašče, ki je pa v obilnem številu dalo svoje življenje v borbi z ognjeno močjo. Dasi je škoda čez tisoč kron, vendar so gospodar in vsi domači iz srca hvaležni Bogu, da jih je obvaroval huje nesreče.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Zastrupil se je 28. junija opoldan v Idriji posestnik Ivan Demšar (po domače Spiček). Govoril je že prej, da bo to storil. Isti dan je žena slutila in mu branila piti strup, a on je bil hud. Zdravnik, k njemu poklican, je konstatiral smrt in da se je možu prej zbledlo.

n Umrl je na jetiki vrli naš pristaš Ivan Jereb, posestnik in vpokojeni rudar, v najlepši moški dobi. Bil je več let odbornik »Kat. delavske družbe«, ki ga je zato v obilnem številu in z zastavo spremila k večnemu počitku. Društveni pevski zbor mu je lepo zapel dve žalostinki.

n Ponesrečil se je neki mož, ki je seno kosil na obronku hriba nad Idrijo. Padel je namreč s koso vred navzdol in med padcem izgubil zavest. Sedaj mu je že bolje.

n Poduk je zaključila dne 4. julija tukajšnja deška in dekliška šola s sv. mašo in zahvalno pesmijo. V šoli so bili imenoma pohvaljeni najboljši učenci in učenke. Zatem so se jim razdelila spričevala. Letošnji učni uspehi so povoljni.

n Tukajšnja dekliška šola je priredila na predvečer šolskega sklepa pevsko in gledališko veselico v proslavo 60-letnice cesarjeve. Pevske točke, pod vodstvom gospodične Mar. Lapajne, so zelo ugajale. Dečki in deklice so igrali »Rdečo kapico«. Uloge so bile primerno razdeljene. Proizvajalo se je v popolno zadovoljnost občinstva. Največ smeha je vzbudil seveda umazani Peter. — Dopadla nam je zelo tudi živa slika. Videlo se je, da so se gospodične učiteljice precej potrudile za to prireditev. Čisti dohodek se bo obrnil v podporo revnim deklicam.

n Iz Spodnje Idrije. Vsem Kanomeljcem, bodisi iz Gorenje Kanomlje, kakor tudi iz Srednje Kanomlje, naznanja izobraževalno društvo v Spodnji Idriji, da se plačuje vsaki mesec po 40 vin. v društvo. Vse, ki ste se tako navdušeni vpisali v naše društvo prosimo, da tudi vztrajate pri njem. One pa, ki se še niso vpisali in se mislijo, pa prosimo, da naj se hitro odločijo, da nas bo močna četa. Imamo še

veliko lepih namenov, ki jih bomo kmalu izpeljali, ako bodo vsi društveniki stali odločno v taboru našega društva. — Naše društvo ima krasno knjižnico najlepših in najboljših slovenskih knjig, ki edina pri fari daje vsakemu priložnost, da dobi v njej zabave in izobrazbe. Naši društveniki se tudi opozarjajo, da je v društvu lepa čitalnica, ki ima deset naročenih časopisov. Pridno jih berite, saj so sami posteni in branja vredni časopisi! Imamo delavske časopise: »Naša Moč« in »Delavskega tovariša« ki je vsega priporočila vreden vsem društvom. Ne pogrešamo tudi našega izvrstnega mladinskega lista »Mladost«. Dalje imamo »Slovenca«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Primorski list«, »Zarjo«, »Mir«, »Družinski prijatelj« in »Dom in Svet«. — Vsem pa priporočamo, da si sami naroče najboljši slovenski list »Domoljub«, ki prinaša vedno zanimive novice iz naše fare! — Še nekaj! Vsi društveniki naj si preskrbe krasne trakove z napisom našega društva, katere dobe pri blaginiku društva po nizki ceni 56 vin. Društva, ki jih še nimajo, opozarjamo, da jih preskrbi prav rada prodajalna »Katol. tiskovnega društva«. So jako lepi in po ceni!

Iz raznih krajev Notranjske.

n Sv. Vid nad Cerknico. V naši fari so prostovoljne prodaje kmetij skoro na dnevnem redu. Prekupujejo jih »baratovci z grunti«. Ti jih potem parcelirajo in na drobno razprodajajo. Oglejmo si, kako se vrše take »lectante«! Kupec je navadno špekulant. Ta gleda le na to, kako bi hitro vse prodal in na kak način bi izprešal iz ljudstva kar največ denarja za posamezne kose parcelirane zemlje. On pa tudi dobro ve, da pameten in trezen človek prej prevdara in preračuna, kaj in koliko misli kupiti, in ve, da nihče ne plača rad predrago. Da bi pa sigurno vse in sicer dobro razpečal, si pomaga zvita glava kmalu iz zadrege. Ljudi bom razveselil in napojil, pa mora iti od rok, si misli, in tako tudi v resnici stori. Na dan dražbe pripelje sabo vina, piva, žganja, cigar, cigaret in kruha. Za vsakega udeleženca gotovo nekaj. Komur ne ugaja vino, pije pivo, ali kdor za oboje ne mara, si privoščiči požirek žganja. To je prijetno, kaj?! In dober človek mora biti ta prodajalec! Toliko pijače in tobaka, a vse zastoni. Je pa to res vse zastoni? Kaj še, te stroške mu obilo povrne s tem, da to, kar kupite, prav drago plačate. Bil sem nekoč navzoč pri taki razprodaji. Pijače je bilo na preostajanje. Kupovali, kričali in dražili so vse križem. Le redki je bil, ki bi bil popolnoma trezen. Vsak ga je imel več ali manj pod »kapo«, nekateri so bili pa popolnoma v »ročkah«. Žalostno, toda resnično. In drugi dan? Kes in žalost! Ta je plačal predrago, oni je nakupil preveč, nepriporočno, ali to, česar niti kupiti ni mislil. Prodajalec si je pa lahko mel roke in se smejal, ker je spravil lepe dobičke v žep. Zakaj ste tako neprevidni, da se daste speljati na take limanice. Kupčija zahteva vendar trezne in čiste glave in dobrega premisleka. Eno sama nepremišljena in prehitra beseda vas pripravljajo lahko v škodo. Čemu bi pomagali politni v svojo škodo že itak polne žepo bogatinov. Kdor prime pri takih prilikah prevečkrat za kozarec, ta napravi lahko zgubo sebi in dobiček prodajalcu. Najbolje bi seveda bilo, ko bi se takim možem špekulacija s tem onemogočila, da bi se jim strogo prepovedalo pripeljati sabo kakršnokoli pijačo in jo med prodajo ponujati ljudem. Ako pripelje v bodoče h kakim dražbi še kateri sabo pijačo, mu prijazno svetujte, naj vse, kar ima za vas »lepega in dobrega«, spravi in ko bo kupčija končana, naj vam da, da se okrepcate, če že mora biti »likof«. Med

razprodajanjem pa ne pokusite nobene pijače in nihče ne bo kupil ne preveč in ne predrago.

Kmetska založba. V Postojni ustanove liberalci založbo s takim imenom. Založba ima namen, s tiskovinami in brošurami širiti liberalizem po Notranjskem. Glavni namen je pa to, da bo ta založba vzela v last »Notranjca«, ki je faliten, in plačevala njegovo zgubo! Radovedni smo, kdo bodo tisti junčki, ki bodo vtaknili svoje denarje v podjetje, ki ima že v rojstvu kal smrti. Falitni »Notranjec« jim bo požrl tisočake, kolikor jih bodo skupaj zbrali. Se najboljši bi pa seveda bilo za notranjske liberalce, če bi si njihova »Kmetska založba« nabavila tako »iznajdbo«, da bi zalagala ali pravzaprav »napravljala in rodila« ob času volitev take kmete-volvive, ki bi bili takoj taki junčki, da bi svoje glasove oddajali »Notranjčevemu« kandidatu. Ni hudirja, da ne bi potem razni Dekleve ali pa »vitezi žalostne postave« — Premensteini zmagali. Ne moremo pa verjeti, da je med kmetskimi ljudstvom na Notranjskem še dobili tak junček, da bi se pečal s takimi »založbami«.

Otvoritev železnice Kranj-Tržič.

Leto je za nas bogato železnice. Izmed treh železnic, ki so v gradbi, in izmed približno še toliko, ki so v projektu, smo slovesno otvorili včeraj železnico Kranj-Tržič, ki važnemu in lepemu delu Gorenjske odpira široka vrata v svet.

Vreme je bilo za tako slavnost kar najugodnejše. Dež, ki je nekoliko prej namočil zemljo, je ohladil ozračje, in vsa vožnja se je vršila ob tako lepem vremenu, da so slavnostni gostje mogli tudi uživati krasoto gorenjske zemlje. Nevihta se je zllila brez škode — med obedom. Bilo je vse v najprijetnejšem razpoloženju.

Pa ne brez izjeme. Razžaljeno je bilo Kranjsko mesto, ker ni dobilo vabila k slovesni otvoritvi. Tudi poslanec Zabret ni dobil vabila, ker je bilo poslano na napačno addresso, dasi je bil prostor zanj rezerviran na vozu in pri mizi. Razžaljeni so seveda tudi žurnalisti, ker niso dobili vabil k eni tistih slavnosti, pri katerih se težave časnikarskega poklica prenašajo na nekoliko prijetnejši in slovesnejši način nego ob navadnih delavnikih. Ekscelenc baron Schwegel in baron Born sta piscu teh vrstic zadrževala, da se je to zgodilo brez vsakega slabega namena, edino le po neprevidnosti dotičnih organov, katerim se je izročila prirediteljeva udeležitev.

Z jutranjim gorenjskim vlakom so prišli v Kranj zastopniki deželne vlade in deželnega odbora: Baron Schwarz in deželni glavar Šuklje, grof Chorinsky, deželni odborniki dr. Šusteršič, dr. Tavčar, dr. Lampe, vladni svetnik vit. Laschan, dvorni svetnik Pattai, poštni ravnatelj v Trstu, železniški nadzornik Littrow itd.

V Kranju se je zbralo na kolodvoru vse polno občinstva. Od občine ni sprejel nihče slavnostnih udeležencev, niti ene zastave ni bilo nikjer. Čez nekaj časa se je pripeljal posebni vlak železniškega ministrstva, iz katerega je stopil sekcijski načelnik v železnižnem ministrstvu dvorni svetnik Šonka, obdan od več višjih

uračnikov, ki je v svojem nagovoru, pozdravljen od deželnega predsednika in deželnega glavarja, omenjal, da je železniški minister, sam zadržan po nujnih opravilih na Dunaju, poveril njemu nalogo, da ga zastopa pri otvoritvi železnice Kranj-Tržič.

Slavnostni gostje, med katerimi smo opazili tudi državna poslanca Pogačnika in Demšarja, so stopili v krasne salonske vozove, pred katerimi je že stala v zelenju ovita in z zastavami okrašena lokomotiva, da odpelje prvi vlak proti Tržiču.

Megle so se bile tačas že vzdignile, in vedno lepše se je odpirala gorenjska stran.

Prva postaja: Naklo. Vse v slovenskih trobojnicah! Postaja je polna ljudstva, šolski otroci stoje v vrsti, iz srede pa zadoni od navdušenih domačih pevcev v lepem zboru: »Lepa naša domovina!« Gospod Legat pozdravi goste v imenu občine, deklica izroči šopek zastopniku železnižnega ministra in med pesmijo: »V hribih se dela dan!« odžvižga vlak naprej.

Druga postaja Duplje! Zopet vse v zastavah. Možakarji v narodnih nošah, krepke in močne postave, obrnejo nase poglede vseh. Ko stopijo gostje iz vozov, jih pozdravi g. Štular, ki v krasnem govoru opisuje kulturni pomen železnice in izraža veselje ljudstva, da se odvarja ta železnica v jubilejnem letu Nj. Veličanstva. Navdušeni živio-klici so spremljevali besede mladega vrlega govornika. Požarna bramba je stala v vrsti. Ko se je vlak pomikal dalje, smo opazili ob cesti — zadnji poštni voz, ki so ga ovenčali z zelenjem za njegovo zadnjo pot. Kolik razloček med preteklostjo in med bodočnostjo! Bilo je značilno srečanje.

Tako je šlo dalje do Tržiča. Povsod so slovenske trobojnice pozdravljale vlak.

V Tržiču so pozdravljali že od daleč gromoviti živio-klici, ki so vedno bolj naraščali, ko se je vlak pripeljal v postajo. Hrib nad kolodvorom je bil poln občinstva, ki ga je venčalo v pisanem kolobarju. Bil je res krasen pogled. Na kolodvoru je stala požarna bramba, došle goste pa je pozdravil župan Mally.

Pred kolodvorom so čakali vozovi. Deželni predsednik in deželni glavar sta sedla v avtomobil, drugi so se razvrstili po vozovih, in so se peljali skozi Tržič k Sv. Katarini v razkošno grajščino barona Borna, kjer je bil prirejen obed, med katerim je svirala vojaška godba iz Gorice.

Prvi je nazdravil ekscelenc baron Schwegel Njegovemu Veličanstvu. Baron Born kot hišni gospodar nazdravi deželnemu glavarju Šukljetu, deželnemu predsedniku baronu Schwarzu in sekcijskemu načelniku Šonki kot zastopniku železnižnega ministra. Sekcijski načelnik Šonka se zahvali in v svoji napitnici povdarja, da je iz srca rad sledil pozivu železniškega ministra, da se v njegovem imenu udeleži otvoritve te železnice, ker ima že od prej iz svoje mladosti najlepše spomine na Gorenjsko, ki jo pozna od svojega lastnega bivanja v teh krajih. Želi, da bi nova železnica donesla obilo koristi obrti in poljedelstvu teh krajev. Deželni glavar

Šuklje v slovenskem jeziku opisuje napredek naše dežele v prometnem oziru in nje splošno gospodarsko povzdigo, za katero moramo vsi delati. Omenja starodavni tržiški obrt, ki se je znal ohraniti doslej, ko še ni imel železniške zveze, in bo procvatil še bolj odslej, ko je zvezan z zunanjim svetom. Pa tudi poljedelec si bo znal nakloniti dobrote od te prometne zveze. Deželni glavar nazdravi v to ime poštenemu, delavnemu našemu ljudstvu, ki prebiva od Tržiča do Kranja. Slednjič nazdravi dež. predsednik baron Schwarz baronu in baronici Bornovi ter ju zahvali za ljubeznjivo gostoljubnost. Po obedu so se gostje vrnili skozi Tržič na kolodvor.

Baron Schwarz je svoj nemški govor začel slovensko, ekscelenc baron Schwegel je pa na koncu svoje napitnice cesarju zaklical krepke slovenski »Živio!«

Tržič je bil ta dan ves v slovenskih narodnih trobojnicah. Niti ene frankfurta-ricice ni bilo nikjer, pač pa na stotine slovenskih zastav. Nemci so izobesili samo cesarske zastave. Ko bi bili prišli na dan s frankfurtaricami, bi bili samo dokazali, v koliki manjšini da so: Živio- in Na zdar-klicev je odmeval ta dan ves Tržič, posameni heil-klici so se kar izgubili.

Bil je vesel in lep dan za Tržič, ki se je pokazal v svoji pravi podobi. Nepravilno pa je, da stoji na prvem mestu pri postajah nemška, potem šele slovenska imena. Želimo tudi mi, da bi bila ta železnica v korist celemu prebivalstvu in v prid naši lepi Gorenjski!

Škoda po suši.

Klic po pomoči.

Strašna suša, ki je skozi toliko tednov skoro nepretrgoma žgala naša polja in naše travnike, pomeni za našega poljedelca težko nesrečo. Posebno živinorejca je hudo zadeta. Prva košnja je jako slaba, in žgoča vročina je tudi posušila korenine, tako, da se ni nadejati, da bi tudi obilo deževje moglo poživiti izsušeno travo. Zato nam grozi veliko pomanjkanje sena, kar pomeni hud udarec za našo razvijajočo se živinorejo.

Čujemo, da so naši državni poslanci na Dunaju že opozorili državno vladu na to stisko našega poljedelca, in upati je, da bo država priskočila na pomoč našemu kmetovalcu. Seveda bi mogla pomagati samo izdatna podpora. A poleg višine podpore je treba, da se doseže namen, tudi pravega načina podpore, sicer se lahko velike vsote izdado in vendar ni od njih pravega uspeha.

Doslej so se podpore delile ponavadi v denarju, ker je bilo težko najti drugačen način, da bi se razdelile med ljudstvo. Politične oblasti in županstva so imela pri tem obilo sitnega in nevhvaležnega dela. Zadovoljnost se ne doseže, poizvedbe žandarjev, ki imajo prvo besedo, pač niso najsigurnejše, in po razdelitvi podpor vse upije, da je bilo krivično razdeljeno, da so dobili oni, ki ne potrebujejo, reveži da so bili prikrajšani itd. Kdor je imel opra-

viti s takimi razdelitvami, bo pritrtil, da ni bolj nevhvaležnega posla.

In revež, ki dobi podporo? S par kronicami mu ni pomagano. Mnogokrat tega, česar potrebuje, niti za denar ne dobi, in marsikdo obupan nese svojo podporo v gostilno, kjer jo požene po grlu. To pa gotovo ni namen državne podpore.

Treba je najti torej pravi način, po katerem pride državna podpora res v roke tistim, ki so je potrebni, in katerim tudi v resnici donese nameravano korist. Zato pa se je že večkrat izrekla želja, da bi se pri delitvi podpore izbral primernejši način. To prej ni bilo mogoče, a sedaj so nam ravite gospodarske organizacije našega ljudstva lahko že ne le za oporo, ampak tudi za posredovalca pri razdelitvi podpore.

Ker naš kmet stoji in pade z živinorejo, mora biti namen te podporne akcije v prvi vrsti, ohraniti živinorejo. V kratkem bo zmanjkalo sena, in kmet bo moral za vsako ceno prodati živino, ker je ne bo mogel krmiti. To bo huđ udarec tudi za lepo se razvijajoče mlekarne, in novo snovanje potrebnih živinorejskih zadrug se bo moralo čisto ustaviti. Tu je treba pomoči, in ta pomoč je mogoča le tedaj, ako se sedaj takoj, dokler je še dobiti sena in dokler cena še ni previsoka, po drugih deželah pokupijo velike množine sena, ki se potem za nizko ceno oddajo potrebnim živinorejcem.

Kranjska dežela trpi vsa pod sušo, in ni misliti na to, da bi Gorenjska mogla pomagati popolnoma izsušeni Dolenjski in Notranjski. Ako bi tudi dobili živinorejci denarne podpore, ne bi niti za drag denar mogli dobiti krme za živino. Zato bo treba seči daleč naokoli in takoj pokupiti na stotine vagonov sena.

Način bi bil sledeči. Gospodarska zveza takoj pokupi velike množine sena. To blago odda Gospodarska zveza kmetijskim društvom po nizki ceni, in državna podpora se porabi v to, da se pokrije diferenca v ceni. Ta društva potem po določeni znižani ceni oddajo seno poljedelcem. Koder ni kmetijskih zadrug, posredujejo lahko rajfajznovke. Če kod tudi še rajfajznovke ni — takih zaostalih krajev je pa jako malo — se osnuje takoj odbor, ki prevzame to nalogo. Gospodarska zveza je že enkrat posredovala pri podobni državni akciji v vsestransko zadovoljnost. Ako se stvar takoj sistematično uredi v velikem slogu, bo uspeh gotovo še boljši.

Kaj se doseže na ta način?

1. Državna podpora v resnici poda poljedelcu to, kar mu je treba.
2. Dobil bo samo tisti, ki potrebuje.
3. Podpora izgubi ponižujoči značaj miloščine.
4. Vlada ima popolnoma zanesljiv aparat, ki bo komercialno-tehnično izvršil zanjo ta nelahki posel.
5. V očigled bližajoči se veliki druginji se bodo regulirale cene.
6. Ako se na ta način ohrani živinoreja, ne bo imel koristi le poljedelec, ampak tudi drugi stanovni, ki bi sicer trpeli vsled druginje.

Naj bi se upoštevale te vrstice! Težko prizadeti naš poljedelec jim bo gotovo pritrtil. A treba hiteti, kajti sila bo vedno hujša. Dr. Lampe.

Narodno gospodarstvo

Ravnanje s posli.

Kmetu je vsak dan težje dobiti dobrih poslov; fantje in dekleta malih posestnikov, ki so preje hodili služiti k bogatejšim kmetom, odhajajo sedaj drug za drugim v tovarne, rudnike in mestne službe. Ondi je lažje delo, krajši delavni čas, višja plača in pa prostost. Seveda ti ljudje ne pomislijo na to, da če je delo tu in tam res nekoliko lažje in delavni čas krajši kakor na kmetih, je pa zato delo nezdravo in nevarno; taki delavci in delavke mnogo preje omagajo, kakor kmečki hlapci in dekleta, ako jih sploh ne zadene nagla nesrečna smrt. Tudi višja plača jim malo hasne ob silni druginji in morajo pač večkrat lačni biti nego siti. Ravno tako malo jim pomaga večja prostost, ker je v prostem času nimajo kam djati, razven da žde v svojih zaduhlih, nezdravih stanovanjih ali pa pohajkujejo ženske po mestnih ulicah, moški pa sede v žganjarnah in drugih beznicah ter tako oboji zapravljajo svojo čast, svoje imetje in svoje zdravje.

Vendar pa ne smemo vsega pisati na rovaš nečimurnosti in lahkomišelnosti mladih ljudi, ki silijo v mesto in obračajo kmetu hrbet. Res je marveč, da je kmet sam mnogo kriv pri tem, ker ne zna ali noče s posli dobro in pravično ravnati. Zadnji čas je že, da kmet spozna, da posel ni suženj in da ne sme preveč zahtevati od njega, ako noče, da ga o prvi priliki ne pusti na cedilu.

Kakor posel potrebuje kmetovega denarja, tako potrebuje kmet poslove delavne moči. Ne gre torej, da bi kmet zaničeval posla, češ: kaj bi bore hlapec ali dekla proti meni! Le nič se ne postavljaj čeznja, saj ne moreš shajati brez njih, in bodi vesel, ako ti hočeta dati za tiste krone vse svoje telesne moči v službo. Na drugi strani nas pa tudi vera uči, da smo vsi otroci božji, da je najrevnejši pred Bogom ravno toliko vreden, kakor največji bogatin. Posel vse to dobro vé in zato ga globoko žali, ako se ga zaničuje. Šel bo od take hiše, kakor hitro bo mogel.

Vedite se torej nasproti poslom spoštljivo; ne dajte jim občutiti, da so kaj manj nego vi in vaši otroci. Pogovorite in posvetujte se z njimi zaradi dela, in ako vidite, da so se ob kaki priložnosti posebno potrudili za vašo korist, tedaj jih pohvalite in če le mogoče z malenkostjo obdarite. Ne bo vam žal, ker jih boste s tem še bolj spodbudili k pridnosti in zvestobi. Zabanite pa tudi svojim otrokom, da bi posle zaničevali, jim nagajali ali jih kakorkoli nadlegovali. Le mimogrede naj tukaj še to omenim, da se naj kmetu ne zdi za malo, da bi hčer dal poštenemu in pridnemu hlapcu za ženo, ali pa da bi sin vzel deklo za gospodinjo. Pošteno srce, pridne roke in bister razum — to je najboljša dota in največja čast. —

Marsikaj se mora spremeniti tudi, kar se tiče hrane. Posel ima pravico zahtevati dobre in tečne hrane, da si more pri trdem delu ohraniti zdravje in moč. Marsikje pa je vdomačena misel, da je za posla vse dobro, samo da je kaj v skledi; za posle porabijo najslabše stvari in nič ne gledajo na snago. To je naravnost grešno in bi ne smeli zameriti poslu, ako je zdelan in lačen prišel k mizi, a najdel ondi kako neokusno in nesnažno plažo, pograbil skledo in jo treščil skozi okno, potem pa šel ležat

namesto delat. Zares, taka hiša ni vredna pridnih in zvestih poslov, kakor tudi ne tista, pri kateri pusté posle stradati. Preje mora gospodar in vsa družina kaj potrpeti, nego pa posel; kajti oni potrpe v lastno korist, posel pa le v svojo škodo, ker za vse svoje delo nima družega nego hrano in nekaj denarja, domači pa delajo in trpe za svoj lastni dom in premoženje. Gledati se mora tudi na to, da posel vedno o pravem času dobi svojo jed, da se ne jezi in ne preklinja. Kajti, kdor težko dela, ne pozna potrpljenja in se to tudi od njega zahtevati ne more.

Dalje ima posel pravico do potrebnega počitka. Marsikak gospodar in gospodinja ne mislita na to; posla gonita k delu po noči in po dne, kakor da bi posel ne bil iz mesa in krvi, marveč iz železa. Pa še tisto se obrabi in utruji. Prav je sicer, da posel črez dan pridno dela, saj mora tudi gospodar skrbeti za njegovo plačilo: toda pozno v noč naj bi se posla nikoli ne sililo k delu, ako ni ravno huda sila. Tedaj pa naj tudi domači krepko poprimojo za delo, da ne bo posel kahal srda v svojem srcu. Sploh naj bodo domači poslom vedno zgled v pridnosti, da bodo potem tudi posli radi in z veseljem delali. Kajti, čudno bi bilo, da bi se posel vnemal za delo, ako ni domačim zaniga.

Ob nedeljah in praznikih naj se poslom dovoli, da ves čas, ki jim ostane od opravljanja živine, oziroma pospravljanja v kuhinji, porabijo zase po svoji lastni volji. Zahtevati pa se mora seveda od njih, da nič nepoštenega ne počno in da opravljajo svoje verske dolžnosti. Najbolje je, ako se jih sprejme v družinski krog, da se morejo z domačimi razgovarjati in razvedriti; potem bodo tudi v prostem času ostajali doma in se ne bo bati, da zaidejo na slaba pota.

K tej točki spada še nekaj važnega; v vsaki hiši namreč, kjer imajo posle, naj bi se določilo za nje poseben prostor, kjer so v svojem prostem času lahko sami zase ter jim zlasti ob nedeljah in praznikih ni treba potikati se po skednjih in hlevih in postajati za vogli. — Da mora biti poselska postelja snažna in pozimi preskrbljena z dovolj gorko odejo, se razume samo po sebi.

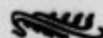
Kadar posel zboli, naj ga gospodar in domači ne gledajo grdo, marveč mu prijazno strežejo; saj se je zanje potil in trudil in — naš bližnji je tudi.

Vse to, kar smo doslej navedli, ima priden in pošter; posel pravico zahtevati od gospodarja, in mislimo, da bo tudi gospodar imel pri tem le korist; kajti posel, s katerim se tako ravna, bo držal nase in na svojega gospodarja ter bo vse svoje moči zastavil v njegov prid.

Vendar je pa še nekaj družega potrebno, da so posli dobri in zvesti in da spoštujejo gospodarja in domače — namreč lep zgled. Ako domači ne hodijo v cerkev, uganjajo nespodobnosti, zapravljajo ali drugače delajo škodo lastnemu domu ali sosedom, ako preklinjajo in drug drugega blatijo, potem posel ne more biti vesel svoje službe in ne svojih gospodarjev, in čuditi se ne smemo, ako postane še slabši od njih — njim na škodo.

Tako smo torej pomedli pred gospodarjevim pragom, prihodnjič pa se ozremo pred poselska vrata.

Našim državnim poslancem pa bodi toplo priporočeno, da se z vsemi močmi potegnejo za starostno zavarovanje kmečkih poslov.

Najnovjši dogodki.

Ij **Važna iznajdba Ljubljančana.** Sarajevski »Hrv. Dnevnik« poroča, da je iz bosenske vstaje slavnoznani Miroslav Hubmajer, sedaj v Sarajevu, izumil pripravo za samotvorno spajanje železniških vozov. Iznajdba so preizkusili nemški strokovnjaki ter je iznajditelj prijavil patent za isto v Avstriji, Ogrski in Nemčiji. Iznajdba omogoča lažje in hitrejše skopčevanje vozov, veza je trdna, tako da vozovi sami od sebe ne morejo narazen; loči se jih zopet zelo lahko — z omenjeno napravo. Kar je pri tem glavno, pa je okolnost, da bo poslej izključena vsaka nevarnost za uslužbenca, ki so bili pri vezanju vozov doslej mnogokrat poškodovani ali pa tudi našli smrt. Rojaku čestitamo!

Grozen požar v Boryslawi.

Ob nevihti je udarila strela v šest petrolejnih vrelcev, med njimi tudi v »Oil City«-rov, ki ima jako veliko petroleja. Taka katastrofa galiških petrolejskih vrelcev še ni doletela. Nesreča je še zato tem večja, ker se rešilna dela omejujejo, da preprečujejo odtok gorečega petroleja v studence. Pionirji delajo nasipe, da omeje požar. Požar se je grozno hitro širil. Gost dim se je valil nad gorečim petrolejem. Med gorečimi vrelci je tudi »Oil City«-vrec, ki je povzročil letos, da so padle cene petroleju. Škoda cenijo že zdaj na več milijonov kron. Prva strela je vžgala vrec »Litava«, druga »Oil City«, tretja rezervoar. Plamen je švigal več stometrov visoko. Požar se je razširil tudi na vrec »Kismet«, »Celebes« in »Fadanja«. Ponoči sta došli dve stotnji vojakov, ki sta omejili požar. Strokovnjaki trde, da bo trajal požar 3 do 4 dni. Požar ba je ne bo vplival na petrolejne cene.

Ponesrečilo 400 delavcev.

Peterburg, 6. julija. Pri nesreči v jusovskem rudniku je izgubilo življenje 400 delavcev. Rešili so 63 oseb. Pokopali so 228 mrličev, v bolnišnici je 19 ponesrečencev. Škoda znaša dva milijona mark. Car je daroval za ponesrečence 10.000 rubljev.

Umori.

V Butovicah je usmrtila branjevka Stoczek svojega moža in ga vrgla pod konje. Stockovo so zaprli. — Na Srbskem sta umorila 16letna dečka Velič in Jovičič kmeta Kojadinoviča in ga oropala. — V Rolanu na Srbskem je pa ubil s sekiro svojega hlapca kmet Radulovič.

Povodnji na Kitajskem.

Reka Jang-tse-kiang in nje pritoki so silno narasli in so na več krajih izstopili. Voda je odnesla tudi nekoliko mostov železnice Pekan-Hankon. V Ičangu je povodenj prodrla nasipe in vsa mesta od Hankona do Nankinga so pod vodo.

Iz raznih krajev.

Ljudožerci na Salomonskih otokih.

O kanibalizmu na Salomonskih otokih (pri Avstraliji) podaje obširen popis R. Parkinson, izborni poznavalec Južnega morja, ki je 30 let med domorodci živel in preiskoval ter deloval. Parkinson pravi: Splošno se trdi, da so prebivalci Salomonskih otokov brez izjeme ljudožerci. Na večjih otokih je kanibalizem še mnogo razširjen, na malih otokih pa ne, ker prebivalci živijo med seboj v bolj prijateljskih razmerah. V nekih delih pa so ljudožerci sploh popolnoma izginili, zlasti v južnem delu Rongainvilla. Prebivalci te pokrajine gledajo z zaničevanjem na svoje severne sosede, ki so še udani kanibalizmu. Prebivalci pobožnih krajev so povsodi drugje besni ljudožerci, družijo se v čete k lovu na ljudi, posebno na notranje prebivalce, katere napadajo v njih naselbinah. Na svojih potovanjih po Salomonskih otokih je Parkinson večkrat srečal take ekspedicije, katerih udeležniki so trdili, da gredo na slavnost ali pa se vračajo z nje. Slavnosti so bile seveda ljudžerske pojedine. O pojedinih vaseh na vztoku otoka Rongainville vé Parkinson popolnoma natančno, da so prirejale redne love na ljudi v notranjem delu in prodajali plen, živi in mrtvi, v oddaljene kraje. Parkinson popisuje pa poedine običaje ljudožerstva, o čigar obsegu pričajo lobanje razstavljene kakor trofeji v piramidah in ostanki kosti na mestu poedin. Začetkoma so sovražnika pojedli v njega sramoto in iz radosti nad zmago. Stvar pa je potem postala grda navada. Ljudsko meso je za mnoge vrojence najboljši užitek. Evropski vpliv ni dosedaj popolnoma nič pomagal proti kanibalizmu. Mladenci, ki so služili tri leta v francoski vojski in bili dobri in zanesljivi delavci, so se takoj, čim so prišli domov, zmenili na lov ljudi, da si preskrbijo dolgo pogrešani užitek. Parkinson je nekdanj presenetil domačine pri kanibalisti pojedini. Domačini so zbežali, toda njegov spremljevalec, iz plemena Buka, se je slastno vrgel na meso in je bil jako razjarjen, ko mu Parkinson ni dovolil jesti ostankov ljudskega mesa in je zapovedal, naj pokopljejo ostanke. Kanibalizem je glavni vzrok medsebojnih bojev. Najboljše sredstvo proti ljudožerstvu bi bila kolonizacija belcev, katerih se domačini strašno bojijo.

Socialno-demokratska predrznost. V Kladnu na Češkem je umrla soproga »sodrug« Rezniceka, katera je pred smrtjo nevede podpisala polo papirja, na kateri je bil naznanjen njen izstop iz cerkve. Ko pa je zvedela, kaj je podpisala, ni hotela ostati več doma, ampak je zahtevala, da naj se jo prepelje v bolnišnico. »Svobodoljubni sodrugi« pa tega niso dovolili, in tako je morala reva napol mrtva sama lezti v bolnišnico, kjer so jo na njeno željo dali v sv. poslednje olje. Čez dva dni je umrla. Pri pogrebu, na binkoštni ponedeljek, je imel na katoliškem pokopališču »obersoci« govor, v katerem je najpredrzejše sramotil nauke sv. cerkve ter trdil, da je bila ranjka brez vsake vere. In kaj

tacega se je zgodilo na — katoliškem pokopališču. Judje, protestanti ali pa Turki bi na svojih pokopališčih kaj takega ne trpeli.

Slika Julija Cezarja. Pri Anibeh-u v Egiptu so izkopali v grobišču iz dobe Ptolemejev v grobu nekega visokega uradnika krasno dve tretjini metra visoko vazo, na kateri je naslikan Julij Cezar kot grški bog. Iz napisa izhaja, da je bila posoda last kraljice Kleopatre, ki jo ji je bil Cezar daroval.

»Kopniški stotnik«. črevljar Viljem Voigt, zahteva od lista »Königshütter Tagblatt« 25.700 mark odškodnine, ker je list ponatisnil iz »Neue Freie Presse« življenjepisa, ki ga je bil Voigt spisal v preiskovalnem zaporu.

100.000 otrok v paradl. V četrtek je pred newyorškim guvernerjem korakalo 100.000 otrok brooklynskih nedeljskih šol v proslavo 79letnega obstanka Brooklyn Sunday School Union. Vsa parada je bila razdeljena v divizije po posameznih šolskih okrajih. Parade se je udeležilo tudi več moških s sivimi lasmi, in žensk z belimi kitami, ki pohajajo na stara leta v imenovano nedeljsko šolo.

Nekdanj milijonar, sedaj prosjak. Iz Milwaukee, Wis., v Ameriki poročajo: C. J. L. Meyer, prvi predsednik Chicago & Northwestern železnice, bivši mayor mesta Fond du Lac, Wis., drug bivših senatorjev Sawyer in Oshkosh, ki je bil preje večkrat milijonar in splošno znani trgovec z lesom, prišel je semkaj k Gustavu Frelsonu, ki je predsednik neke dobrodelne družbe, in ga je naprosil, naj mu izposluje stanovanje in hrano v sirotišnici. Nekdanji milijonar, ki je star 70 let, je Frelsonu pripovedoval, da je počasi zgubil vse svoje velikansko premoženje in da sedaj nima niti centa več. Pripovedoval je tudi, da je v Milwaukee in v Chicagu zaman iskal dela in zaslužka. Povedal je tudi, da sta njegovi hčeri bogato omoženi, da mu pa nečeta dati niti enega centa. Sedaj je nesrečnik postal pravi prosjak in radi tega je prosil za stan in za hrano. Ker pa ni stalno stanoval v Milwaukee, ga niso zamogli sprejeti v ubožno hišo, vendar je pa imenovani Frelson pisal energična pisma njegovim zetom, da jih na ta način opomni na njihovo dolžnost.

Mati vlovila otroka. V Tuttlingenu v gorenji dolini Donave, se je vračala žena izdelovalca glasbil, Faude, domov ter z grozo videla, kako se ji je dveletni otrok prekucnil z okna tretjega nadstropja. Žena razprostre roke, vlovi otroka ter se ž njim vred zgrudi. Opraskala si je nekoliko kožo, otroku, ki se je v zraku dvakrat preobrnil, ni bilo nič.

Brez rok je hotel biti. Pariški medicinski akademiji je predložil profesor Diulafay zanimivo poročilo. Poročal je o nekem 30letnem možu, ki si je na roki nalašč prizadejal tolike rane, da so mu morali roko odrezati. Na ta način je hotel postati interesanten. Ko je isto poizkušal z drugo roko, so zdravniki zapazili, kako pri tem čudaku nastanejo rane ter so čudaku pokvarili »veselje«, da bi hodil okoli brez rok.

Strogi sodnik. Iz Londona se poroča: Sir John Charles Day, slaven star londonski sodnik, je umrl in angleški zločinci so začeli prihajati na dan. Kajti le malo londonskih sodnikov je tako neizprosno izvrševalo svojo službo do svojega 82. leta kot Charles Day. V svoji službi je osivel, vendar je ostal dosleden svojim principom. On ni videl svoje službe le v tem, da je zločinca kaznoval, ampak mu je temeljito zapravljal veselje do nadaljnjih zločinov. Kadar je on sedel na sodnijskem stolu, takrat je izgledal kot živa podoba strašne neizprosnosti. Po svoji strogosti je postal kmalu znamenit po celi Angleški. V 14 letih, kjer je zadnjič služboval, je prisodil 137 zločincem nič manj kot 3766 udarcev s palico. Poleg svoje strogosti je bil vedno vesel in tudi v razsodbah poln humorja. Po celem Angleškem krožijo anekdote iz njegovega življenja. Nekoč je rekel članu liverpolske bande: »Dolgo vas ne bom zapiral. Toda pri svojem vstopu v kaznilnico jih dobite dvajset z mačkom, čez devet mesecev nadaljnih dvajset, in ko odidete, jih dobite v slovo še dvajset, da svojim tovarišem lahko pokažete, kaj ste med tem časom zaslužili.« On je bil menda edini sodnik, ki je tudi moral prestati kazen. Koje nekoč hotel poizkusiti, če je kolo, na katerega so navezovali kaznjence, dovolj močno, ga je to tako prišlo, da se ni mogel rešiti. Ko je poklical prisotnega kaznjence, se je ta obrnil in odšel, kot da ne bi nič slišal. In ubogi Sir John Charles Day je moral čakati, da so prišli rešitelji, ki so mu pomagali iz neprijetnega položaja.

Smola. Nek pruski uradnik je bil zadel v loteriji več sto kron. Vkljub temu pa je, kakor ponavadi vsako leto, prosil pristojno oblast za podporo o priliki počitnic, da bi mogel obiskati kakšno kopališče. Istodobno je hotel tudi dobiti dobiček na loteriji, v kar je trebalo vpslati srečko. Pripravil je prošnjo na vlado in pismo na loterijski urad ter dotične naslove. Nesreča pa je hotela, da je zamenjal zavitke. Čez nekaj dni mu pristojni urad vrne — žreb z opazko, da se je njegovo srečo v loteriji, h kateri se mu čestita, vzelo na znanje. Loterijska uprava pa mu javlja, da je pomotoma tja došlo prošnjo za podporo odstopila — pristojnemu uradu.

Kratkočasnice.

Prevelika skrb. »Čakaj, nepridiprav, kaj pa počenjaš na moji jablani?« — »Nič hudega, oče. Ravno kar je padlo jabolko na tla in hitel sem na drevo, da ga obesim nazaj!«

Pravi vzrok. »Oh, mama,« prijoče mali Mihec iz šole domov, »gospod vodja, ki je bil bolan . . .« Mati prestrašeno: »Je umrl?« — »Ne, zopet je zdrav in je bil danes že v šoli!«

Slovenec in Nmec. Slovenec, ki mu je poginil konj, gre potrj proti mestu. Sreča ga trd Nmec, ter ga vpraša: »bo hin, bo hin?« Žalostno odgovori Slovenec: »Ne bo ne — je že hin.« Nmec: »Bos?« Slovenec: »Kaj bos — pustil sem mu vse podkove.« Nmec: »Du ezel du.« Slovenec: »Kaj bom jezen — žalosten sem, žalosten.«

— Slavna županstva prosimo, da nam blagovoljo takoj naznaniti eventuelne premembe sejmov, ker le na ta način moremo izdati natančen seznam sejmov v Novi družinski pratiki.

Upravišтво »Slovenca«.

Zakaj trpé otroci na driski? Mej tem, ko je v hladni letni dobi driska razmeroma redka in precej brez nevarnosti, nastopa začetkom poletne toplote pogosteje, da, v najbolj vročih mesecih celo jako pogosto in je nje razvitek tako nagel, tako nevaren, da v takih časih umrljivost otrok strahotno narašča. To žalostno dejstvo, ki se pojavlja sicer v velikem mestu najhujše, a se opaža v večji meri tudi mej troci na deželi, je v jako tesni zvezi z dvema važnima okolščinama, namreč v prvo po vsled vročine zmanjšanjem odporu malih otrok in potem pojav silno nagle razmnožitve bakterij in kemične razkrojitve kravjega mleka. Proti zadnje imenovani škodljivosti lahko mati dobro zavaruje svojega otroka, ako vporablja kot izključno otroško hrano že skoro pol stoletja dobro se obneslo čisto alpsko mleko vsebujoče Nestléjevo otroško moko, katera je vedno vporabna, vedno nasitljiva, nikdar kiselkasta ali razkrojna in vzdržuje red v delovanju prebavnih organov. 1612

Eden ali dva vajenca

1489 4 za pekovski obrt se sprejmeta takoj v dobro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna izobrazba in preskrba z obleko in hrano za čas učne dobe. — Pojasnila daje **Avg. Jenko**, pek. mojster, **Ljubljana**, Mar. Terezije cesta 7.

Lastniki gramofonov!

Pri nakupu 6 plošč naenkrat all tudi posameznih z gotovo znamko

dobite eno ploščo zastonj! Izborna zaloga gramofonskih in fonografskih plošč od 11 K, oz. 40—600 K. Dobe se plošče in valjarji 1226 vseh vrst. 5

Valerija Kirchner, Dunaj I Kolowratring 7—n

Hiša v Novem mestu št. 5 s 5 sobami, hlevom, kletjo in delavnico za kolarski obrt in večjozalogo lesa, dalje gozd in njiva za 4 mernike posetive, se proda pod ugodnimi pogoji. — Več pove lastnik **Fran Murgel** istotam 1588 2-2

Švicarske veznine

krasni vzorci, vedno najnovje!

Zelo priporočljivo za bale. Lepo vezeni batist-r. bel in moderne bluze po povzetju na vse strani Avstro-Ogrske pošilja slovit. tovarna vezin

Karol Josip Grass v Dorabirnu, Alttweg 218 1563 Predarsko 6 1

Vzorci franco na izbero

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** in vsomi čevljarškimi potrebščinami v **Ljubljani sv. Petra cesta 2**, nasproti cerkve frančiškanov.

Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim čbilnega obiska.

2844 52—10

K. A. Kregar.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 4. julija:

31, 48, 56, 64, 63.

Linz, 4. julija:

68, 24, 88, 60, 31.

ŽITNE CENE.

Ljubljana, 7. julija.

Pšenica, domača	25.—
Rž	20.—
Oves	18.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18,50
Proso, rumeno	17.—
Ječmen	16.—
Fižol, rdeč	20—22
Fižol, koks	20—22
Fižol, mandalon	20.—

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Montni davek plača hranilnica sama.

Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Vinotoč

na drobno in na debelo najizvrstnejših domačih vin, kakor rebule, beržanke, muškata, evička, terana in drugih po najnižjih cenah.

Najtočnejšo postrežbo zagotavljajoč bilježi velespošt.

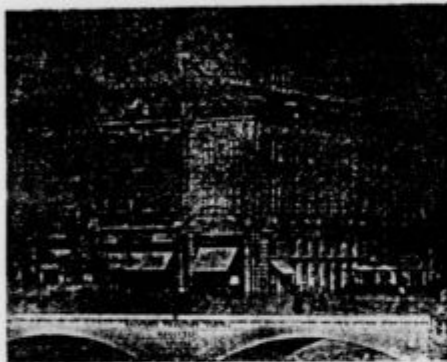
1520 **Franco Lukeš** 3 3
Mestni trg št. 118, Kranj.

Dročka, kateri bi imel veselje do trgovine, sprejme **Franco Mikolič**, trgovec z mešanim blagom v **Sodražici**. Oglasiti se je istotam. 15:3 3-2

Ustanovljena l. 1831. **C. kr. priv. občna zavarovalnica** Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države.

Jamstveni zaklad nad **300 milijonov kron**. Do sedaj izplačane škode nad **850 milijonov kron**.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši**

Lyra kolesa. Priznana najboljši izdelek. Nedosežna kakovost in oprema.

Carine prosto od avstrij. razpošiljalnice *Zastopniki se iščejo.*
Najnižje cene. Jamstvo tri leta.

C. kr. poštar M. Junger v St. píše: Vaš izdelek obče dopada. Čuditi se moramo res, da more tovarna spraviti na trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki ceni.

Richard Ladewig, Lyra tovarna koles, Prenzlau. Postfach Nr. 253.
Zahlevajte zastopni cenik.

Odklikovano. Ustanovljeno 1870. Vse vrste lovskih pušk, dvocevki, risanic, trocevki, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvom naravnost od to-1289 varne orožja 52-6

Anton Sodia, Borovlje, Koroško. Bogato ilustrirani ceniki zastopj in franko.

Ena dopisnica

zadostuje, da dobite brezplačno in poštne prosto krasni novi cenik, kateri je ravnokar izšel, ur, zlatnine in srebrnine od prve največje eksportne tvrdke

1227 10-7

H. SUTTNER, Ljubljana
Glavni trg, nasproti rotovža.

Velika zaloga krasnih primernih birmanških daril.

Radi reduciranja produkcije se proda 1076

500 tucatov platnenih rjuh

brez šlog, 150/200 cm dolgih, zarobljenih, najfinejših po K 14:30 6 kosov. Zlasti so priporočljive za hotele in kopališča.

Tkalnica platnenih in volnenih izdelkov **br. Krejcar, Dobruška št. 75, Češko.**

Izborne novosti:

cefir, batist in tkalne tkanine, oksford, damast, posteljno perilo, namizni prtji itd. najboljše kvalitete. Vzorci zastopj.

Kot špecialiteta oprave za neveste.

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je poročilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapitor št. 1.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v-2 lončiča 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jarišič, lekarnar v Pskrcu št. 65. Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 1079 10-1

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Panonija 21. julija, Karpatija, 4. avg. 1908
iz **Liverpola:** Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 25/7., 15/8., 5/9., 3/10., 24/10. — Mavretanija 1/8., 22/8. 12/9., 10/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.**

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

1502 (registrovana zadruga z neomejeno zavezo) 5-2

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje

PO 4 1/2 %

Obresti se pripisujejo k glavnici koncem leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plača posojilnica iz svojega, ne da bi istega vlagateljem odtegovala.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastopj in po-1376 štnine prosto. 26 5

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na tvrdko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Stari trg 26

Zahtevajte zastonj

in pošilne prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvornih tovarniških cenah.

- Niklasta remontoarka . . . K 3-—
- Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-—
- Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . . 5-—
- Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro . . . 7-—
- Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . . 8-40
- Srebrna remontoarka, dvojni pokrov 12-50
- Budilka 2-90
- Kuhinjska ura . . . . . 3-—
- Schwarzwaldska ura 2-50
- Ura s kukavico 8-50

Za vsako ur 3 letno plameno jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v Mostu 1294 15-6

Jan Konrad

In kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko).

Zastonj 1500

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver. Oselek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporočam svoje veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, črnih in čopic, kakor tudi najbršejskih ter najfinjših čevljev.

POZORI ČITAJI POZORI!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena ja za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franco na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Hamburg-Amerika-Linie

Veljajo trije dni 6 dni izvirna prilika za potovanje in odane

Priznanejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnik

Amerika 24.000 ton **Augusta-Victoria** 25.000 ton

Kaiserin **Forez** ta omotat velji

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig**, Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhodi iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Steckenpferd- Mlijno-mlečno-milo.

Najmilejša mila za kožo. Postrežba točna! Nizke cene!

5000 ur zastonj

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Rosk. pat. 3-—	budilka . . . 2-40	J. budilka 6-—	ura z nihaj. 7-—	Kron Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helel. 7-—	z bližnj. 8-—	z bliž. n. zv. 9-—	K 15, kakor tudi zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.
želez. 7-—	z bliž. n. zv. 5-—	z godbo. 10-—	z budilko 10-—	z bližnj. 8-—	z bliž. n. zv. 9-—	z godbo 12-—	
srebr. dvojl. plašč. 8-—	kuhinjska. 3-—	s 6 vajlj. 12-—					

Max Böhmel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/76, v lastni hiši. Zapriseženi cenilec in večak. — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. 5000 slik v katalogu zastonj in franco.

Posestvo na prodaj,

obstoječe iz 2 njiv, dveh kosov košenine, gozda in dveh vinogradov, v katerih se obeta bogata trgatega, dalje hišno in gospodarsko poslopje, ki je še skoro novo. Proda se tudi s pohištvom in kmet. orodjem. Cena posestvu 4000 K. Več pove lastnik **Franz Krištof, Selska Gora. P. Mirna, Dolenjsko.**

Pošten in zdrav

deček

se vzame za podkovski in kovaški obrt brezplačno v pouk. Več se izve v Ljubljani, Poljanska cesta št. 57. 1624 1-1

Učenca

za vrtnaraki obrt sprejme takoj Ivan Wider v Ljubljani. 1597 3-2

Zahtevajte brezplačno dopošiljatev mojega ilustr. cenika z nad 1000 slikami. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. **Garancija več let.**

Slika 1, nav. velikosti. Št. 365. Srebrna damska remontoar gld. . . 3-50

Št. 322. Srebr. moška remont. gld. . . 3-50

Št. 337. Srebrna s sidro 15 kamnov gld. 5-— dvojni plašč gld. . . 6-50

Št. 341. Srebrna s sidro, dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna gl. 7-9-50

Anton Kiffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L 6., Štajersko.**

Knorr-ova riževa moka

kot dodatek k mleku zelo izdatna, lahko prebavna hrana za otroke in ob enem preizkušen dodatek za pudinge in fino pečivo

Mesarski vajenec

poštenih staršev se sprejme pri **Anton Hafnerju**, mesarju, Škofjaloka. 1616 1-1

Potniki v Ameriko Materijalno dobro, po ceni in za naslajivo potovanje naj se obrnejo na **Simona Hincetza** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam se sprejmejo dobri in zanesljivi zastopniki.